

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI

SPOR SALONUNA GİDEN YETİŞKİNLERİN YEME
TUTUMLARI, SOSYAL FİZİK KAYGILARI VE NARSİSTİK
YAPILANMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZELİHA EREN

071111102

Danışman Öğretim Üyesi: Prof. Dr. Nermin ÇELEN

İstanbul, Ekim 2012

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI

SPOR SALONUNA GİDEN YETİŞKİNLERİN YEME
TUTUMLARI, SOSYAL FİZİK KAYGILARI VE NARSİSTİK
YAPILANMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZELİHA EREN

071111102

Danışman Öğretim Üyesi: Prof. Dr. Nermin ÇELEN

İstanbul, Ekim 2012

TEZ ONAY SAYFASI

TARİH: 05.10.2012

T.C. MALTEPE ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

05.10.2012 tarihinde tezinin savunmasını yapan Zeliha EREN'e ait "Spor Salonuna giden Yetişkinlerin Yeme Tutumları, Sosyal Fizik Kaygıları ve Narsistik Yapılanmaları Arasındaki İlişki" başlıklı çalışma jürimiz tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Klinik Psikoloji) Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliğiyle kabul edilmiştir.

.....
Prof. Dr. Nermin ÇELEN
(Başkan)
(Danışman)

.....
Doç. Dr. İyaz GÖZ
(Üye)

.....
Yrd. Doç. Dr. Bayhan ÜGE
(Üye)

ÖNSÖZ

Araştırmamın başında konu seçimim, kullanacağım yöntem ve teknikler konusunda bana destekleyici fikirleri ile yol gösteren tez danışmanım Prof. Dr. Nermin Çelen'e, araştırmama içtenlikle dâhil olan katılımcılara teşekkür ederim.

Sevgileriyle her zaman yalnız olmadığımı hissettiren değerli annem Müzeyyen Eren'e, kardeşlerim Mustafa, Mine, Efe, Emre ve Serdar'a teşekkür ediyorum

Şu anda yanımda olmasa bile, kendimi gerçekleştirme sürecimde hayata karşı duruşumu belirlememde model aldığım, sevgisini her an hissettiğim değerli babam Cihan Eren'e teşekkür ediyorum.

Ekim 2012

Zeliha Eren

ÖZET

Bu araştırmanın çıkış noktasını; spor salonuna devam eden yetişkinlerin yeme tutumu, sosyal fizik kaygıları ve narsistik yapılanmaları arasında ilişki olabileceği varsayımı oluşturmuştur.

20 yaş ve üstü kadın ve erkeklerin yeme tutumları, sosyal fizik kaygıları ve narsistik yapılanmaları arasındaki ilişki birden fazla değişkene bağlı olarak incelendiğinden ilişkiisel tarama modelinde bir araştırma yapılmıştır.

Yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma arasındaki ilişki; cinsiyet, iş pozisyonu, öğrenim durumu, yaş bağımsız değişkenlerine göre incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemini İstanbul'da yaşayan ve her iki cinsiyetten amaca yönelik olarak spor salonlarına devam eden 20 yaş ve üzeri 71 kadın, 60 erkek 131 katılımcı oluşturmuştur.

Örnekleme oluşturan katılımcıların kişisel özelliklerini özetlemek açısından; cinsiyet, iş pozisyonu ve öğrenim durumlarına ilişkin değişkenlerinin frekans (N) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Yaş değişkeninin ise aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmaya katılanların, yeme tutumlarının, sosyal fizik kaygı düzeylerinin ve narsistik yapılanma düzeylerinin cinsiyet ve iş pozisyonuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır.

Yöneticilerin, cinsiyet değişkenine bağlı olarak yeme tutumlarında, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma düzeylerinde anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını araştırmak üzere parametrik olmayan *Mann-Whitney U* testi (normallik varsayımı sağlanamadığından) uygulanmıştır.

Araştırmaya katılanların, yeme tutumlarının, sosyal fizik kaygı düzeylerinin ve narsistik yapılanma düzeylerinin yaş ve öğrenim durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Değişkenlerin grupları arasında anlamlı farklılaşmalar bulunduğu durumda, hangi gruplar arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik ise post-hoc Scheffe testi uygulanmıştır.

Katılımcıların yeme tutumları, sosyal fizik kaygı düzeyleri ve narsistik yapılanma düzeyleri arasında ilişki olup olmadığı *Pearson's momentler çarpım korelasyonu* katsayıları ile araştırılmıştır.

Tüm istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Anlamlılık değeri, .05'ten küçük ($p < .05$) bulunduğu bağımsız değişkenlerin grupları (kategorileri) arasındaki farklılıklar "anlamlı" olarak kabul edilmiş ve sonuçlar buna göre değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları yorumlandığında;

Araştırmaya katılanların yeme tutumları ile fizik kaygı düzeyleri arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların yeme tutumları ile narsistik yapılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeği olan görünümün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi ile narsistik kişilik envanteri toplam puanı, narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan üstünlük ve kendine yeterlilik arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre görünümün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi yüksek olan bireylerin genel narsistik kişilik gösterme, üstünlük ve kendine yeterlilik düzeyleri düşük olmaktadır.

Araştırmaya katılanların sosyal fizik kaygı envanteri puanları ile narsistik kişilik envanterinin üstünlük alt boyutu arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre, sosyal fizik kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, üstünlük özelliği gösterme düzeyi düşük olmaktadır.

Fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi ile narsistik kişilik envanterinin teşhircilik alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, kişinin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi artıkça teşhircilik yapma düzeyi azalmaktadır.

Elde edilen bulgular kadınların erkeklere göre yeme bozuklu için daha yüksek risk taşıdıklarını ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir. Narsistik Kişilik envanterinden elde edilen bulgular ise erkeklerin narsistik yapılanmalarının daha yüksek olduğu göstermiştir.

Anahtar Sözcükler: Yeme Tutumu, Sosyal Fizik Kaygı, Narsistik Kişilik Envanteri

ABSTRACT

The starting point of this research is the assumption that eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure of adults are related.

Since this is a research that investigates the relation among the social physique anxiety, eating attitudes, narcissistic personality structure of men and women over 20 years old, there has been a study using the connectionist survey model.

The relation among the social physique anxiety, eating attitudes and narcissistic personality structure is investigated according to these independent variables: gender, job position academic background and age.

The subjects are 131 participants composed of 71 women and 60 men who are over 20 years old and live in Istanbul and who purposefully continues to attend a fitness centre.

In order to summarize the personal characteristics of the participant, the frequency (N) and percentage (%) of such variables are calculated: gender, job position, academic background and age. The arithmetic means and standard deviations of their age variable are calculated.

In order to investigate the fact if the participants' eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure differ significantly according to their genders and job position, independent sample t-test has been applied.

In order to investigate if there is significant difference in eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure of the directors according to gender variable non-parametric *Mann-Whitney U* test has been applied (as the normalcy assumption could not be provided).

One-way variance analysis (ANOVA) test has been applied to investigate if the participants' eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure differ significantly according to their age and academic backgrounds. And in the case that there is a difference, post-hoc Scheffe test is applied to investigate which groups differ from each other.

Whether there is a relation between the participants' ages and eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure is investigated by calculating Pearson product moment correlation coefficients.

Whether there is a relation among the participants' eating attitudes, social physique anxiety and narcissistic personality structure is investigated by calculating Pearson product moment correlation coefficients.

In all these statistical calculations significance level is accepted as .05. When the significance level is calculated as below .05 the difference among the group

(categories) of independent variables are accepted as “significant” and the results are evaluated accordingly.

When the findings of the research are interpreted, it is found that there is a significant and positive relation between the participants' eating attitudes and social physique anxiety level. A significant relation between the participants' eating attitudes and narcissistic personality structure could not be found. A negative significant relation is found between the participants' feeling of distress associated with the perceived evaluation of their physical self which is the subscale inventory of social physique anxiety and the total score of narcissistic personality structure inventory, superiority and self-sufficiency which are the subscales of narcissistic personality structure inventory. According to this, when the participants have a high feeling of distress associated with the perceived evaluation of their physical self, the level of showing general narcissistic personality, superiority and self- sufficiency decreases.

A significant negative relation is found between the total score of participants' social physique anxiety inventory and superiority which is the subscale of narcissistic personality inventory. According to this, when the participants' social physique anxiety level is high, their level of showing superiority attitude decreases.

A significant negative relation is found between the feeling of distress level associated with the physical appearance and exhibitionism which is the subscale of narcissistic personality inventory. According to this, when feeling distress associated with the physical appearance level increases, the exhibitionism level decreases.

It is detected that women are under more risk compared to men in relation to eating disorder and their social physique anxiety level is higher than them. It is also found in the narcissistic personality inventory that the men have more narcissistic personality structure compared to women.

Key words: Eating Attitude, Social Physique Anxiety, Narcissistic Personality

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Yeme Tutumu.....	3
1.1.1. Yeme Bozukluklarında Psikanalitik Yaklaşım.....	6
1.1.2. Yeme bozukluklarında Bilişsel Davranışçı Yaklaşım.....	7
1.2. Sosyal Fizik Kaygı.....	8
1.2.1. Sosyal Kaygı ve Bilişsel Davranışçı Yaklaşım.....	10
1.3. Narsisizm.....	11
1.3.1. Narsisizm ve Psikanalitik Yaklaşım.....	14
1.4. Araştırmanın Amacı.....	15

1.5. Araştırmanın Önemi.....	20
2. YÖNTEM.....	22
2.1. Örneklem.....	22
2.2. Veri Toplama Araçları	23
2.2.1 Kişisel Bilgi Formu.....	24
2.2.2. Yeme Tutumu Testi.....	24
2.2.3 Sosyal Fizik Kaygı Envanteri.....	25
2.2.4 Narsistik Kişilik Envanteri.....	25
2.3. İşlem.....	27
3. BULGULAR.....	28
3.1. Yeme Tutumu Testine İlişkin Bulgular.....	29
3.2. Sosyal Fizik Kaygı Envanterine İlişkin Bulgular.....	34
3.3. Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin Bulgular.....	40
3.4. Yeme Tutumu Testi ve Sosyal Fizik Kaygı Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular.....	47
3.5. Yeme Tutumu Testi ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular.....	48
3.6. Sosyal Fizik Kaygı Envanteri ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular.....	49
4. TARTIŞMA.....	51
4.1. Yeme Tutumu Testine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	51

4.2. Sosyal Fizik Kaygı Envanterine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	55
4.3. Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	59
4.4. Yeme Tutumu Testi ve Sosyal Fizik Kaygı Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması.....	63
4.5. Yeme Tutumu Testi ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması.....	64
4.6. Sosyal Fizik Kaygı Envanteri ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması.....	65
KAYNAKLAR.....	67
EKLER.....	77

TABLolar

Tablo 1.1. Örneklem grubunun kişisel özelliklerine ilişkin betimsel İstatistikler.....	23
Tablo 2.1. Yeme tutumu testi, sosyal fizik kaygı envanteri ve narsistik Kişilik envanterine ilişkin güvenirlilik testi.....	24
Tablo 3.1. Yeme tutumu testine ilişkin betimsel istatistikler.....	29
Tablo 3.2. Katılımcıların yeme tutumlarının cinsiyet değişkenine Göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi	30
Tablo 3.3. Katılımcıların yeme tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	31
Tablo 3.4. Yeme tutumu testi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaşa göre).....	31
Tablo 3.5. Katılımcıların yeme tutumlarının iş pozisyonu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi.....	32
Tablo 3.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin yeme tutumlarının cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi.....	32

Tablo 3.7. Katılımcıların yeme tutumlarının öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	33
Tablo 3.8. Öğrenim durumu değişkenine ilişkin Scheffe testi (Yeme Tutumu Testi).....	33
Tablo 4.1. Sosyal fizik kaygı envanterine ilişkin betimsel istatistikler.....	34
Tablo 4.2. Katılımcıların sosyal fizik kaygı düzeylerinin cinsiyet Değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini Belirlemek üzere yapılan t-testi.....	35
Tablo 4.3. Katılımcıların sosyal fizik kaygılarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	35
Tablo 4.4. Sosyal fizik kaygı envanterinin puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaşa göre).....	36
Tablo 4.5. Katılımcıların sosyal fizik kaygı düzeylerinin iş pozisyonu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi.....	37
Tablo 4.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin sosyal fizik kaygılarının cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi.....	38
Tablo 4.7. Katılımcıların sosyal fizik kaygı düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	39
Tablo 4.8. Öğrenim durumu değişkenine ilişkin Scheffe testi (Sosyal Fizik Kaygı Envanteri).....	39

Tablo 5.1. Narsistik kişilik envanterine ilişkin betimsel istatistikler.....	40
Tablo 5.2. Katılımcıların narsistik kişilik gösterme düzeylerinin Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi.....	41
Tablo 5.3. Katılımcıların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	42
Tablo 5.4. Narsistik kişilik envanterinin puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaşa göre).....	42
Tablo 5.5. Katılımcıların narsistik kişilik gösterme düzeylerinin iş pozisyonu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi.....	44
Tablo 5.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin narsistik kişilik gösterme düzeylerinin cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi.....	45
Tablo 5.7. Katılımcıların narsistik kişilik gösterme düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi.....	46
Tablo 6.1. Katılımcıların Yeme Tutumu Testi puanları ile Sosyal Fizik Kaygı Envanteri puanları arasındaki ilişki.....	47
Tablo 7.1. Katılımcıların Yeme Tutumu Testi puanları ile Narsistik Kişilik Envanteri puanları arasındaki ilişki	48
Tablo 8.1. Katılımcıların Sosyal Fizik Kaygı Envanteri puanları ile Narsistik Kişilik Envanteri puanları arasındaki ilişki	49

1. GİRİŞ

“Yemeyi kesmek bir insanın bedenine verebileceği en dolaysız cezadır” (Corbin, Courtine ve Vigarello, s. 99, 2007).

Dış görünüş her zaman bireyler için önemli olmuştur. Tarih boyunca bireyler toplumsal olarak kabul edilen bedensel formlara uymak için çaba göstermişlerdir (Dedeoğlu ve Savaşçı, 2005; Öksüz, 2012). Bedene birçok anlam yüklenmiştir. Bedenle ilgili “görünüşümüz, duruşumuz, tarzımız, rengimiz, boyumuz, hacmimiz, dilimiz, sesimiz, varlığımızın biricik mekânsal göstergesi, gerçekliğimiz ve kişiliğimizin bir ifadesidir” şeklinde tanımlamalar yapılmıştır (Ertürk, s.104, 2012).

Fowler’a (1989) göre, bedene yüklenen anlam kültürel ideal ve değerlerden, toplumun beklentileri ve ihtiyaçlarından, bireyin kendisini başka bireylerle kıyaslamasından, deneyimlerinden etkilenmektedir ve bu etkilenmeler bireylerin sahip oldukları bedensel özelliklere uymayan beden imajları geliştirmelerine sebep olmaktadır (aktaran Güneş, 2009; Hill, 2002). Geliştirilen bu beden imajları bireylerde içsel çatışmalar yaratmakta ve bu çatışmalar bireylerin ideal bedene ulaşmak için sağlıksız yöntemlere başvurmasına neden olmaktadır (Öksüz, 2012).

Kitle iletişim araçlarının gelişmesi ile tüm dünyada ideal beden kavramı ile ilgili mesajlar güzellik/yakışıklılık, incelik ve kaslı olmak gibi özelliklerle ilişkilendirilmektedir. Günümüzde zayıflığın, beden güzelliğinin önemli bir parçası olması toplumdaki güzellik standartlarını değiştirmekte, değişen bu standartlar bireylerin beden algılarını etkilemektedir (Aslan, 2001).

Black'a (1991) göre, medya formda olmayı seksapellik, popülerlik, statü, özsaygı, mutluluk ve başarı ile eş saymaktadır (aktaran Bıyıklı, 2007). Magazin ve televizyon programlarının ideal beden imajı ile ilgili verdikleri mesajlar, erkekleri daha sıklıkla ağırlık artışı ve bazı sağlıksız yöntemlerle (steroid kullanımı gibi) kas dokusunu artırmaya yönelik çalışmalara yönlendirirken, kadınlarda ise bu baskılar daha çok zayıflamaya yönelik diyet uygulamaları ile kendini göstermektedir. Günümüzde bireylerin ideal beden imgesine ulaşmak için kullandıkları yöntemlerden biride spor yapmaktadır (Altıntaş ve Aşçı, 2005; Çepikkurt ve Coşkun, 2010). Dünyada genel olarak spora sağlık aracı olarak bakılırken Türkiye'de bireyler sporu daha iyi görünmek için bir araç olarak görmektedirler (Bıyıklı, 2007).

Bütün bu etkilenmelerin yanında beden algısındaki bozulmalar bireylerin normal yeme tutumlarına yansımakta ve yeme tutumlarında bozulmalara neden olmaktadır (Aslan, 2001; Cooley ve Toray, 2001).

Bireyin beden algısı başkalarının kendisini nasıl gördüğüne dair inancından da etkilenmektedir. Bireyin fiziki görünüşünün başka bireyler tarafından değerlendirilmesi kaygıya neden olmaktadır. Yaşanan bu kaygılar bireylerin davranışlarına yansımakta; fiziksel egzersizler ve yeme tutumlarında yapılan değişiklikler olarak kendini göstermektedir (Çepikkurt ve Coşkun, 2010). Herkes kaygıya neden olacak baskıların etkisi altındadır ancak herkes bu baskılardan aynı

şekilde etkilenmez. Psikolojik faktörler ve kişisel yatkınlık bu baskılardan etkilenmeyi desteklemektedir (Yücel 2009). Cash'a (2002) göre, olumsuz beden algısı yaşamın her döneminde bireyin ruh sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir (aktaran Doğan, Sapmaz ve Totan, 2011).

1.1. Yeme Tutumu

Beslenme alışkanlıkları ve buna bağlı olarak yeme tutumları yalnızca biyolojik dürtülerle ve açlık duygusu ile açıklanamaz. Bireylerin yeme tutumlarını fizyolojik ihtiyaçların yanında sosyal ve psikolojik arzuların doyumu, gelenek görenekleri, alışkanlıkları, eğitimleri ve ekonomik olanakları da etkilemektedir (Hatemi, 1999).

Yeme tutumunu incelerken beslenme alışkanlıklarına ve bu alışkanlıkların nelerden etkilendiğine de bakmak gerekir. Baysal'a (1997) göre, beslenme, insanın temel ihtiyaçlarından ve besinlerin esas işlevleri beslenmeyi sağlamaktır. Bunun yanında sosyokültürel ve simgesel rollerden, duygusal durumlardan etkilenen beslenme alışkanlıkları da vardır. Bu alışkanlıklarda bireyin yeme tutumu ile yakından ilgilidir. Timby'e (1996) göre, beslenme alışkanlıkları bireylere ve toplumlara göre değişiklik göstermektedir. Beslenme alışkanlıklarını çocukluk dönemindeki yeme tercihleri veya yiyecek seçimi, beslenme hakkındaki bilgi düzeyi, evdeki birey sayısı, yiyecek pazarlama ve reklam durumu, görsel, işitsel ve yazılı medya, sembolik ödül, kutlama veya konfor için yiyecek tüketimi, beden ağırlığından memnun olma veya olmama gibi değişkenler etkilemektedir (aktaran Sayan, 1999).

Görüldüğü gibi yeme davranışı bireylerin biyolojik olarak temel faaliyetlerinden biridir. Bunun yanında yeme davranışının birey için psikolojik ve sosyal anlamı vardır. Yeme isteğini fiziksel açlık ve psikolojik nedenler etkilemektedir. Bu nedenle bireylerin psikolojik ve sosyal durumları değiştiğinde yeme tutumları da değişmektedir (Sansoy, 2000).

Yeme tutumundaki bozulmalarda bireyin beden algısının etkisi büyüktür. Bu konuda yapılan araştırma sonuçları dikkat çekmektedir.

Fallon ve Rozin'in (1985) yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencilerinden oluşan yüzlerce kadın erkeğe kendi cinsiyetinden çizimler gösterilmiştir. Deneklerden şimdiki biçimlerine en çok benzeyen, kendileri için ideal olan, karşı cins için en çekici olacaklarını hissettikleri şekilleri göstermeleri istenmiştir. Erkekler kendilerine en çok benzeyen resimleri seçerken, kadınlar ise şimdiki görünüşlerinden çok farklı şekilleri ya da karşı cins için en çekici olacağına inandıkları şekilleri seçmişlerdir. Kadınlar kendilerini olduklarından daha kilolu algılamaktadırlar (aktaran Atkinson, Atkinson, Smith, Bem, ve Hoeksema, 2002).

Becker tarafından 1999'da yapılan bir araştırmaya göre; Fijili kadınlar, 1995'te yani televizyon adalarına gelmeden önce ideal beden ölçülerinin yuvarlak ve balıketi şeklinde tanımlandığına inanmaktaydılar. Televizyonun adaya gelişinden 38 ay sonra Amerikan gençlik dizilerinin hâkimiyetiyle, Fijili genç kızlar yeme bozukluklarının belirtisi olan pek çok davranışı göstermeye başladılar. Bu araştırmayı takip eden dönemlerde araştırmacılar; örneklem grubundaki genç kızların %66'sının diyet yaptığını, %15'inin ise kilolarını kontrol etmek için kusma yöntemine başvurduğunu belirtmişlerdir. Bir başka önemli araştırmaya göreyse; düzenli olarak haftada 3-4

akşam televizyon seyreden kadınların, seyretmeyenlere göre kendilerini %50 daha fazla kilolu algıladıkları belirtilmektedir (aktaran Toker, 2008).

Bu araştırmalar ideal olarak sunulan beden tasarımlarının bireylerin öncelikle beden algıları üzerinde etkili olduğunu ve beraberinde de yeme tutumlarında bozulmalar meydana getirdiğini göstermektedir.

Yeme bozuklukları hem bedensel hem de psikososyal nedenlerin etkisiyle bireyin yemek, vücut ağırlığı ve fiziksel görüntüsü ile ilgili düşünce ve yeme davranışında bozuklukla kendini gösteren bir durumdur (Becker, Grinspoon, Klibanski ve Herzog, 1999).

Bireylerin kilo vermek, formda olmak ve kabul görmek adına dış görünüşlerine önem vermeleri yeme tutumundaki bozulmaları arttırmakta ve ciddi sağlık sorunları yaşamalarına neden olmaktadır (Eker, 2006).

Yeme tutumundaki bozulmaların nedenlerine bakıldığında sosyokültürel ve psikolojik etkenlerin yanında biyolojik faktörlerin de rol oynadığı görülmektedir (Maner, 2001).

Zayıflık ve inceliğin sosyokültürel bir değer haline gelmesi ve bireylerin ideal olarak sunulan bu bedenlere ulaşmak için başvurdukları yöntemler yeme tutumunda bozulmalara neden olmaktadır. Ayrıca bireylerin biyolojik yatkınlıkları da yeme tutumunda bozulma riskini arttırmaktadır (Maner, 2001).

Halmi'ye (2000) göre, günümüzde bütün bu etkilenmelerin sonucu olarak yeme tutumundaki bozulmaların oranı tüm toplumlarda artış göstermektedir (aktaran Batur, Demir, Ulu, Güneş, Irmak ve Aşkın, 2005; Oral, 2006).

Yeme tutumundaki bozulmaları açıklamaya yönelik birçok kuram vardır. Psikanalitik ve bilişsel kuram çerçevesinde yapılan açıklamalar dikkat çekmektedir.

1.1.1. Yeme Bozukluklarında Psikanalitik Yaklaşım

Yeme tutumundaki bozulmalarla ilgili psikanalitik çalışmalar 1930'lerden itibaren Sigmund Freud'un kuramı temel alınarak yapılmaya başlanmıştır. Kuram bozulmuş yeme tutumu ve kusma üzerine odaklanmıştır (Düşgör, 2007). Yapılan açıklamalar bozulmuş yeme dürtüsü ve cinselliği kontrol etmedeki yetersizliklerle ilişkilendirilmiştir (Akyüz, 1999).

Psikanalitik yaklaşım Freud'un yemeyi cinsellikle eşitlemesine dayanır (Maner ve Aydın, 2007). Yeme eyleminin bilinç dışı anlamı genital olarak gebe kalmaktır. Açlık ise oral yoldan hamile kalma fantezisine karşı geliştirilen bir savunma olarak ifade edilmektedir (Oral, 2006). Oral yolla gebe kalma fantezileri oral doyum sağlamakta, ardından gelen kusma ise anksiyeteden korunmak için geliştirilen bir savunma olarak değerlendirilmektedir (Maner ve Aydın, 2007). Psikanalitik görüşte yeme anneye ait obje arayışını, kusma ise aşırı derecede alıcı ve bağılı anneden kurtulma gereksinimini yansıtmaktadır (Kuroğlu ve Arıkan, 1995).

Blatt ve Schichman'a (1983) göre, modern psikodinamik yaklaşımda sembolik anlatımların yerini nesne ilişkileri almıştır. Gelişimin ayrışma, bireyselleşme aşamasındaki bozuklukların, dış dünya ile kurulan ilişkilerin doyum ve haz vermesini engelleyerek, narsistik beden saplantısına yol açtığı ve bunun dış dünya nesnelere ile kurulacak sağlıklı ilişkilerin yerini aldığı öne sürülmüştür. (aktaran Oral, 2006, s. 31).

Ayrışma ve bireyselleşme anneden ayrılma sürecini ifade eder. Annenin ayrışma ve bireyselleşmeyi engelleyici tutumları kendilik ve nesne kavramlarının gelişimi için

gerekli olan zihinsel işlevlerin kazanılmasını engellemektedir. Kendilik duygusu gelişmeyen, özerklikten uzak bireyler yemeği reddederek bir kimlik geliştirme çabası içerisindeyler (Keçeli, 2006; Maner ve Aydın, 2007; Oral, 2006).

1.1.2. Yeme Bozukluklarında Bilişsel Davranışçı Yaklaşım

Bilişsel davranışçı yaklaşımda yeme tutumundaki bozulmaların temelinde bireyin yeme davranışı ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarındaki etkileşim sonucunda oluşan bozuk şemaların yer aldığı belirtilmektedir (White ve Freeman, 2000).

Bilişsel davranışçı modelde patolojik yeme ve kilo kontrol davranışlarının gelişimi ve sürdürülmesi üzerinde bilişin etkili olduğu belirtilmekte, yeme tutumundaki bozulmaların temelinde kilo ve vücut şekline ilişkin inançların yattığı ifade edilmektedir (Maner ve Aydın, 2007; Oral, 2006).

Williamson'a (1999) göre, yeme tutumunda bozulmalar meydana gelen bireylerin vücut ağırlığı ve yeme ile ilgili aşırı endişe üzerine odaklanan bozuk bir şema geliştirmiş oldukları, bu şemanın kilo, şekil ve özellikle kendilikle ilgili stereotipik, duygu yüklü ve aşırı değerlendirilmiş bilgiyi içerdiği ifade edilmektedir (aktaran Oral, 2006, s.21).

Bilişsel davranışçı yaklaşımda temel varsayım bilişin duygu ve davranışı etkilediğidir. Günlük hayatta karşılaşılan güçlükler problem odaklı, şimdi ve burada yaklaşımı ile ele alınır (Demiralp ve Oflaz, 2007). Haddock ve Jones'a (2006) göre, bireylerin duygu ve düşüncelerini mantıklı bir şekilde, uygun yerde ve zamanda ifade edebilmelerini sağlayan önemli bir yöntemler bütünüdür (aktaran Karataş, 2008).

Bilişsel davranışçı yaklaşımda bireyin iç konuşmalarında kullandığı cümlelerin yeniden düzenlenmesinin o kişinin davranışlarında uygun düzenleme yaratacağı varsayılır (Karataş, 2008).

Yeme tutumunda ki bozulmalarda zihnin sürekli biçim ve ağırlık üzerine odaklanır ve bireyler kendilik değerlerini biçimleri ve ağırlıkları ile değerlendirirler. Bilişsel davranışçı yaklaşımda bozulan bu süreçler yeniden yapılandırılır (Maner ve Aydın, 2007).

1.2. Sosyal Fizik Kaygı

Tarih boyunca ve günümüzde ince, sağlıklı, kaslı vb. özelliklere sahip olmak ve başkaları üzerinde olumlu izlenim bırakmak bireyler için önemli olmuştur. İnsanlar güzel olmayı olumlu, çirkin olmayı da olumsuz değerlerle ilişkilendirmektedirler. Bu durumu kitle iletişim araçları da desteklemekte, sunulan ideal beden tasarımları bireylerin duygu ve düşüncelerini değiştirmekte, beden algılarını etkilemektedir (Yaman, Koşu, Tel, Teşneli, Yalvarıcı ve Gelen, 2008).

Her bireyin kendine ait bir beden algısı vardır. Beden algısı, bedenın öznel ve bireysel algısı olarak tanımlanır ve bireyden bireye farklılık gösterir (Dökmen, 1996).

Bireyin beden algısının oluşması, çocukluğun bitip ergenliğe girmesiyle başlar ve yaşam boyunca da sürekli bir değişim ve gelişim içindedir (Harris, 1987). Bu değişim ve gelişim çeşitli değişkenlerin etkisinde olur. Bireyin kişilik özelliklerinin yanında toplumsal beklentinin yani toplumun bedenın görünüşüne verdiği değerin de beden algısı üzerindeki etkisi büyüktür (Ergür, 1996). Bedeninde nasıl bir değişim

olacağını bilmeyen ergenler ideal beden tasarımlarının etkisi ile çatışmalar yaşamakta ve beden algıları bozulmaktadır. Ergenlik döneminde bireyin beden algısında bozulmalar bireyin ileriki yaşamındaki beden algısını da etkilemektedir (Uğurlu ve Akın, 2008).

Ergür'e (1996) göre, beden algısı bireyin kendine ait duygu, düşünce ve davranışlarının yanı sıra çevresiyle olan etkileşimi konusunda da önemli işlevler yüklenmiştir. Bu bağlamda değerlendirdiğimizde; bireyin bedenine gerek bilişsel gerekse duygusal anlamda yüklediği olumsuz imgelemler bireyin kendisi ve çevresiyle olan iletişimini de olumsuz etkilemektedir (aktaran Uğurlu ve Akın, 2008).

Bireyler kendi beden görünüşleri ile ilgilenirken başkalarının beden görünüşleri ile de ilgilenmektedirler. Aynı şeyi karşı tarafında yaptığı inancı kaygıya neden olmaktadır (Aşcı, Tüzün ve Koca, 2006).

Bireyin eski, yeni tüm duygu, tutum ve algıları kadar başkalarının bakış açısı da beden algısını etkilemektedir (Aslan, 2004).

Fiziksel görünüşünün başkaları tarafından nasıl değerlendirildiğine dair endişe ve gerginlikler sosyal fizik kaygı olarak tanımlanır (Hart, Leary ve Rejeski, 1989). Başkaları üzerinde olumlu izlenimler bırakmak isteyen bireyler davranışlarını da buna göre düzenlemektedirler (Çepikkurt ve Coşkun, 2010).

Russel'e (2002) göre, bireyler başkalarının fiziksel görünüşleri ile ilgili negatif değerlendirmeler yaptıklarını düşündüklerinde sosyal fizik kaygıları artmaktadır. Kadınlar sosyal fizik kaygıyı erkeklere göre daha fazla yaşamaktadır. Ancak

günümüzde erkekler üzerindeki baskılarında arttığı görülmektedir (aktaran Çepikkurt ve Coşkun, 2010).

Bayanların sosyal fizik kaygı düzeylerinin erkeklerden yüksek olmasının sebebi olarak yeme tutumundaki etkenler burada da geçerlidir. Toplum tarafından sunulan ince beden tasarımları kadınları daha fazla etkilemektedir (Ballı ve Aşçı, 2006).

Sosyal fizik kaygıda iki alt başlık içerir. Bunlar bireyin fiziksel görünümünden rahatsızlık duyması ve fiziksel görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisidir. Bu iki durum bireylerde sosyal kaygı yaratmaktadır (Doğan, Sapmaz ve Totan, 2011; Çepikkurt ve Coşkun, 2010).

Sosyal kaygı ile ilgili yaklaşımlara bakıldığında bilişsel davranışçı yöntem dikkat çekmektedir.

1.2.1. Sosyal Kaygı ve Bilişsel Davranışçı Yaklaşım

Bireyler yaşamda karşılaştıkları durumlara farklı heyecansal tepkiler verirler. Bireylerin tepkileri durumlara ve olaylara ilişkin algılarından ve durumlara yükledikleri anlamdan, içinde buldukları çevreden etkilenmektedir. Bu etkilenmeler bireylerin duygularına yansımakta ve karşılaştıkları durumlarla ilgili bilişsel değerlendirmelerini de etkilemektedir (Özmen, 2006).

Bireyler yanlış akıl yürütme ve akılcı olmayan inançlarından dolayı kaygılı ve sıkıntılı olurlar. Eğer bireyler istenmeyen biri olduklarına inanıyorlarsa bu düşünceler diğer bireylerle olan iletişimlerini bozmaktadır (Ellis, 1994).

Bireylerin kendi davranışlarına ve başkalarının bu davranışı yargılama biçimlerine ilişkin işlevsel olmayan bazı düşünce ve inançları vardır. Bu düşünce ve inanışlar

sosyal yönden olumsuz değerlendirme ile ilgili kaygı oluşturmaktadır (Sungur, 2000).

Sosyal fizik kaygıda da bireyin kendi fiziksel görünümünü değerlendirme ve başkalarının bedenini olumsuz değerlendireceği ile ilgili beklentileri vardır (Mülazımoğlu ve Aşçı, 2006). Geliştirilen bu olumsuz beklentiler kaygı yaratmaktadır (Dilbaz, 2000).

Bilişsel davranışçı yaklaşımda gerçekçi olmayan düşünceler tanımlanır ve bireyde kaygı yaratan durumların bireyin kendisi olmadığı durum ile ilgili beklentileri ve yorumları olduğu belirtilmektedir (Dilbaz, 2000).

Sosyal fizik kaygının oluşmasında da bireyin kendisi ve başka bireylerin fiziksel görünümünü olumsuz değerlendirdiğine ilişkin beklentileri vardır. Hatta bireyler yaşadıkları kaygının etkisi ile bedenlerini daha olumsuz değerlendirme eğilimindedirler (Russell, 2002). Bilişsel davranışçı yaklaşım bu inançların yeniden yapılandırılması üzerinde etkili olacaktır.

1.3. Narsisizm

Latin şair Ovidius tarafından nakledilen öyküye göre Irmak Tanrısı Kephissos'un yakışıklılığıyla nam salan oğlu Narkissos, kendisine âşık olan ve kendisini Zeus'tan kıskanan Hera tarafından konuşamamakla, kim konuşursa onun son kelimesini tekrarlamakla cezalandırılan dağ Nymphelerinden Echo'yu hor gördüğü ve aşkına karşılık vermediği için tanrıların gazabına uğramıştır. Başkalarını sevmediği için kendini sevmekle cezalandırılan Narkissos, bir gün kırdı dolaşırken su içmek için bir

pınara eğildiğinde durgun suda kendini yüzünü görmüş ve kendisini ölüme götürecektir bir aşka düşmüştür (aktaran Gürel, Mutur, 2007).

Narsisizm Ellis (1898) tarafından özellikle kadınlarda görülen ve cinsel duyguların, kendine hayranlığa yöneltilmesini içeren bir durum olarak tanımlanmış ve ilk defa psikolojide kullanılmıştır (aktaran Atay, 2009).

Ellis'in makalesinin 1899' da Nacke tarafından yazılan Almanca özetinde narsisizme gönderme yapması Freud'un dikkatini çekmiştir (Kızıltan, 2000). Freud 1910 yılında yayınladığı makalesinde dip not olarak narsisizme yer vermiş ve dört yıl sonra narsisizmle ilgili makalesini yayınlamıştır. Bu yazısında Freud narsisizmi cinsel gelişimin bir dönemi olarak ele almıştır. 1931 yılında Freud narsisizmden kişilik tipi olarak bahsetmiştir (Timuroğlu ve İşcan, 2008).

Jones patolojik narsisizm kavramını kullanmış ve patolojik narsisizmi kendi güç ve bilgisine aşırı değer verme, güçlü fanteziler, yeni bilgilere açık olmama, sevilme, övülme, ödüle aşırı tutku ve başkalarının zamanına değer vermeme gibi özelliklerle tanımlamıştır (aktaran Atay, 2009).

Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından 1980 de yayınlanan Zihinsel Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabının 3. baskısında, Patolojik Narsisizm bir kişilik bozukluğu olarak ilk kez yer almıştır (Ozan, Kırkpınar, Aydın, Fidan ve Oral, 2008). Söz konusu tanım 1994'deki DSM-IV' de son halini almıştır. DSM-IV, Narsistik Kişilik Bozukluğunu erken erişkinlik döneminde başlayan ve değişik şartlar altında ortaya çıkan, üstünlük duygusu (düşlemlerde ya da davranışlarda), beğenilme gereksinimi ve empati yapamamanın olduğu sürekli bir örüntü olarak tanımlamaktadır. Narsisizm tanısı için belirlenen dokuz özelliğten en az beşine

kişinin sahip olması beklenmektedir (aktaran Atay, 2009; Köroğlu ve Bayraktar, 2007).

Narsisistik kişilerin özellikleri DSM-IV-TR şu şekilde ifade edilmiştir;

1. Kendisinin çok önemli olduğu duygusunu taşır. Örneğin: Başarılarını ve yeteneklerini abartır, yeterli bir başarı göstermeksizin üstün biri olarak bilinmeyi bekler.
2. Sınırsız başarı, güç, zekâ, güzellik ya da kusursuz sevgi düşlemleri üzerine kafa yorar.
3. Özel ve eşi bulunmaz biri olduğuna ve ancak başka özel ya da toplumsal durumu üstün kişilerin (ya da kurumların) kendisini anlayabileceğine ya da ancak onlarla arkadaşlık etmesi gerektiğine inanır.
4. Çok beğenilmek ister.
5. Hak kazandığı duygusu vardır: Kendisinin özellikle kayırcılık olduğu bir tedavi biçiminin uygulanacağı beklentileri ya da beklentilerine göre uyum gösterme.
6. Kişilerarası ilişkileri kendi çıkarı için kullanır. Kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarının zayıf yanlarını kullanır.
7. Empati yapamaz: Başkalarının duygularını ve gereksinimlerini tanıyıp tanımlama konusunda isteksizdir.
8. Çoğu zaman başkalarını kıskanır ya da başkalarının kendisini kıskandığına inanır.
9. Küstah, kendini beğenmiş davranış ya da tutumlar sergiler (aktaran Köroğlu ve Bayraktar, 2007, s. 92).

Normal narsisizm ile patolojik narsisizm arasında ayırım yapmak kolay değildir. Çağımızda günlük hayatın dokusunu oluşturan özellikler patolojik narsisizmi beslemektedir. Narsisizm modern hayatın güçlükleri ile baş etmede kullanılan bir yöntem haline gelmiştir. Buda herkesin içinde farklı derecelerde varolan narsisizmi açığa çıkartmaktadır. (Gençtan, 1993; Sayar, 2003).

Narsisizm bireylerin karakterlerinin bir parçasıdır. İnsanların kendini sevmesi ve değerli bulması normal, hatta gerekli bir duygudur Her bireyin kabul görmek, bir şeyleri iyi yaptığını hissetmek için biraz narsisizme ihtiyacı vardır. Bazı bireylerde bu durum aşırı olabilir. İşte o noktada narsisizm bir sorun haline gelmektedir (Gençtan, 1993; Kiraz, 2011).

3.1.1. Narsisizm ve Psikanalitik Yaklaşım

Freud narsistik kişinin sevgi objelerini “kendisinin ne olduğu, kendisinin vaktiyle ne olduğu, kendisi ne olmak isterdi, vaktiyle kendisinin parçası olan biri” ölçütlerine göre açıklamıştır. Freud iki tür narsisizmden bahsetmiştir. Birincil narsisizmde libidinal enerji başlangıçtan itibaren özde tutulur ve objelere yönelmez. Bu durumu güçlü ve kusursuz olma duygularının eşlik ettiği benlik şişmesi izler. İkincil narsisizm ise obje ilişkilerinde yaşanan engellemeler ve düş kırıklıkları sonucu libidonun objelerden çekilerek yeniden egoya dönmesi sonucu oluşur (aktaran Gençtan, 1993, s. 269).

Kohut narsisizmi sağlıklı bir gelişimsel yapı olarak değerlendirmiş, patolojik narsisizmi gelişimsel duraklama olarak ele almıştır. Narsisizmin temel patolojisini “benlik yapısındaki temel kusur” olarak tanımlamıştır. İfade edilen temel kusurlar, düşük benlik saygısı, depresyon, derin ve ihmal edilmiş değersizlik, reddedilme hisleri olup, bunlara karşı geliştirilen savunmacı ve telafi edici yapılar ile kliniksel

olarak ortaya çıkarılmış bir yanıt ve güven verme açıklığını ifade etmektedir (aktaran Atay, 2009).

Narsistik kişilerin çocukluklarında kişilik bütünlüğünün oluşturulabilmesi ve korunabilmesi için çevreden belirli tepkiler alınmasına ihtiyaç duyan gelişim döneminde takılmış kişiler olduğu ifade edilmektedir (Gençtan, 1993).

Kohut narsistik gelişimi büyülenmeci kendilik ve idealleştirilmiş ebeveyn imgesi olarak iki hat üzerinde ele almıştır. Bu iki hat birbirine paralel gelişir ve bireylerin değer, amaç ve ideallerinin oluşmasını sağlar. Bu ihtiyaçların karşılanmaması gelişimsel duraksamalara neden olur (aktaran Anlı ve Bahadır, 2012, s.2).

Narsisizmde kendilik de zayıflama söz konusudur (Terbaş, 2004). Kendilik algısı kişinin kendi içsel durumu ve çevreden aldığı geri bildirimlerle birlikte kendi hakkında edindiği kanaatidir (Tutar, Altıngöz ve Çakıroğlu, 2009).

Gerçekçi bir kendilik imgesi bireyin bedenini ve dış görünüşünü, benliğini, bilinç ve bilinç dışı istek, davranış, eğilimlerini, bedensel ve ruhsal işlevlerini, bilinçli ve bilinç dışı değerleri kapsar (Ozan, Kırkpınar, Aydın, Fidan ve Oral, s. 26, 2008).

Kohut narsistik bireylerin diğer bireyleri benliğine doyum sağlayacak kaynaklar olarak yaşadığını ifade eder (aktaran Gençtan, 1993).

Narsistik yapılanma birçok değişkenin etkisindedir. Genel çerçevede bakıldığında çocukluk deneyimlerinin narsistik yapılanma üzerindeki etkisi önemlidir. Narsistik yapıdaki bireyler dikkat çekmeyi seven, kalabalık içinde olmaktan hoşlanan, kendine aşık olarak nitelendirilen, empati yapamayan bireyler olarak tanımlanmaktadırlar (Kiraz, 2011). Narsistik bireylerin temel güvensizliklerini bu şekilde maskeledikleri söylenebilir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın çıkış noktasını spor salonuna devam eden bireylerin yeme tutumları, sosyal fizik kaygıları ve narsistik yapılanmaları arasında ilişki olabileceği varsayımı oluşturmuştur. Konu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında yeme tutumunu, sosyal kaygı ve narsistik yapılanma arasındaki ilişkiyi yetişkin grupta araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatür araştırması sırasında bu konularda yapılan farklı çalışmalar olduğu görülmüştür.

Yeme tutumu ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalara bakıldığında; “Üniversite öğrencilerinin yeme tutumları, benlik algısı, vücut algısı ve stres belirtileri açısından karşılaştırılması (Kundakçı, 2005), Liseye devam eden kız öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve beden algısını etkileyen etmenler (Demir, 2006), Üniversite öğrencisi kadınlarda yeme bozukluğu ve genel psikolojik belirtileri yordayan etkenler (Erol, Toprak ve Yazıcı, 2002), Üniversite öğrencilerinde yeme alışkanlıkları, yeme tutum değişiklikleri ve dissosiyatif yaşantılar (Kıran, 1999), Türk üniversite öğrencilerinin yeme tutumlarını yordayan değişkenler (Pembecioğlu, 2005), Bir grup üniversite öğrencisinin anoreksik yeme tutumları ile aile yapısı arasındaki ilişki (Siyez ve Uzbaş 1999) , Yeme tutumu ve cinsiyet ile bağlanma biçimleri arasındaki ilişki (Batur, Demir, Ulu, Güneş, Irmak ve Aşkın, 2005), Bir grup gençte yeme tutumu ve öfke arasındaki ilişkinin incelenmesi (Batıgün ve Utku, 2006), Bir grup üniversite öğrencisinde yeme davranışı özellikleri (Polat, Yücel, Genç ve Meteris, 2005)” gibi başlıklara rastlanmaktadır.

Araştırma başlıklarına bakıldığında yeme tutumunun fiziksel, psikolojik ve sosyal değişkenlerle ilişkisi açısından genel olarak ergen gruplarında incelendiği görülmektedir.

Yetişkinlerle yapılan çalışmalara bakıldığında ise; Yeme bozukluğu hastalarında obsesif kompulsif bozukluk ve kişilik bozukluğu (Keçeli, 2006), Obez erişkinlerde benlik saygısı, yaşam kalitesi, yeme tutumu, depresyon ve anksiyete (Değirmenci, 2006), Estetik cerrahi hastalarında yeme tutumu ve beden algısı (Devrim Başterzi, Tüzer, Alagöz, Uysal ve Göka, 2003), Obsesif kompulsif bozukluk hastalarında yeme tutumu (Çam Çelikel, Yılmaz, Bingöl, Yıldırım, Tel ve Erkorkmaz, 2009)” gibi başlıklara rastlanmaktadır.

Yetişkin gruplarla yapılan araştırma başlıklarına bakıldığında yeme tutumunun fiziksel, psikolojik ve sosyal değişkenler açısından incelendiği görülmektedir. Yeme tutumunun sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma ile ilişkisi ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Sosyal Fizik Kaygı ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; “Üniversiteli dansçıların sosyal fizik kaygı ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri (Çepikkurt ve Coşkun, 2009), Elit seviyedeki değişik spor branşlarının fiziksel benlik algısı üzerine etkisi (Yaman, Koşu, Tel, Teşneli, Yalvarıcı ve Gelen, 2008), Fitnes uzmanlarının bedenlerine yönelik algıları (Altıntaş ve Aşçı, 2005), Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği’nin Psikometrik Özelliklerinin Ergenlerden Oluşan Bir Örneklemde İncelenmesi (Doğan, 2011), Fiziksel aktivitenin yetişkin bireylerde sosyal fizik kaygı ve serbest zaman doyumu üzerine etkisi (Gökçe, İlker ve Orhan, 2010)” gibi başlıklara rastlanmaktadır.

Araştırma başlıklarında da anlaşıldığı üzere sosyal fizik kaygı ile yeme tutumu ve narsistik yapılanmayı araştıran çalışmaya rastlanmamıştır.

Narsisizm ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; “Eğitim fakültesi öğrencilerinin empatik eğilimleri ile narsistik kişilik özellikleri (Kiraz, 2011), İş yerinde narsisizm

ve iş tatmini ilişkisi (Timuroğlu ve İşcan, 2008), Narsistik kişilik envanterinin Türkçeye standardizasyonu (Atay, 2009), Narsistik liderlik (Gülmez, 2009) gibi başlıklara rastlanmaktadır.

Ülkemizde narsisimle ilgili çalışmaların sınırlı olduğu ve narsistik yapılanma ile yeme tutumu ve sosyal fizik kaygı arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışma olmadığı görülmüştür.

Yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma ilişkisini ülkemizde yetişkin grupta, fiziksel, psikolojik semptomlarla bağlantısı veya psikiyatrik tanı alma kriterleri gözetilmeksizin araştıran çalışmalara rastlanmaması bu konu ile ilgili çalışma yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Bu araştırmanın çıkış noktasını; Yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma arasında bir ilişki olabileceği varsayımı oluşturmuştur.

Aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır;

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları öğrenim durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları çalıştıkları pozisyona göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerden yönetici pozisyonunda çalışanların yeme tutumları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı düzeyleri yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı düzeyleri öğrenim durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı düzeyleri çalıştıkları pozisyona göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerden yönetici pozisyonunda çalışanların sosyal fizik kaygıları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin, narsistik yapılanma düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin, narsistik yapılanma düzeyleri yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin, narsistik yapılanma düzeyleri öğrenim durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerin, narsistik yapılanma düzeyleri çalıştıkları pozisyona göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmaya katılan bireylerden yönetici pozisyonunda çalışanların narsistik yapılanmaları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Katılımcıların yeme tutumları ile sosyal fizik kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

Katılımcıların yeme tutumları ile narsistik yapılanma düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

Katılımcıların sosyal fizik kaygı düzeyleri ile narsistik yapılanma düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

1.5. Araştırmanın Önemi

Yeme tutumu ile ilgili yapılan çalışmalar genelde ergen gruplarda ve yeme bozukluğu konularında yapılmıştır (Göksan, 2007; Batıgün ve Utku, 2006; Kıran, 1999; Pembecioğlu, 2005; Siyez ve Uzbaş 1999).

Yetişkinlerle yapılan araştırmalarda ise yeme tutumu, depresyon, anksiyete, sağlık sorunları, organ kaybı, obesite, yeme bozuklukları gibi değişkenler açısından incelenmiştir (Devrim Başterzi, Tüzer, Alagöz, Uysal ve Göka, 2003; Keçeli, 2006; Soysal, 2006).

Sosyal fizik kaygı ile yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu, yeme tutumu ve narsistik yapılanmalarla ilişkisinin araştırılmadığı görülmektedir (Altıntaş ve Aşçı, 2005; Doğan, 2011, Gökçe, İlker, Orhan, 2010).

Aynı durum narsistik yapılanma içinde geçerlidir. Ülkemizde narsisizmin yeme tutumu ve sosyal fizik kaygı ile ilişkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır (Atay, 2009; Gülmez, 2009; Timuroğlu ve İşcan, 2008).

Yetişkinlerde yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma arasındaki ilişkiyi araştıran bir araştırmaya rastlanmamış olması araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulguların, bundan sonra yetişkin gruplarda yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma ilişkisini araştıran araştırmalara katkı sağlaması hedeflenmiştir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ile verilerin analizi ve yorumlanması ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Örneklem

Araştırmanın örneklemini İstanbul'da yaşayan ve her iki cinsiyetten amaca yönelik olarak spor salonlarına devam eden 20 yaş ve üzeri 71 kadın, 60 erkek 131 katılımcı oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan 106 katılımcının kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1.1.'de sunulmaktadır.

Tablo 1.1.Örneklem grubunun kişisel özelliklerine ilişkin betimsel istatistikler (N=131)

Değişken	Gruplar	f	%	Kümülatif %
Cinsiyet	Kadın	71	54,2	54,2
	Erkek	60	45,8	100
Yaş	21-30 yaş	68	51,9	51,9
	31-40 yaş	44	33,6	85,5
	41 ve üstü	19	14,5	100
Öğrenim Durumu	Lise	22	16,8	16,8
	Lisans	80	61,1	77,9
	Y. Lisans / Doktora	29	22,1	100,0
Çalıştığı pozisyon	Yönetici	31	23,7	23,7
	Diğer	100	76,3	100

Araştırmaya katılanların %54,2'si kadın ve %45,8'i erkektir. Araştırmaya katılanların yaşları 21 ile 60 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 32,66 ve standart sapması 7,84'tür. 21-30 yaş grubunda bulunanlar örneklemin %51,9'unu, 31-40 yaş grubunda bulunanlar örneklemin %33,6'sını ve 41 yaş ve üstündekiler örneklemin %14,5'ini oluşturmaktadır. Örneklem grubunda yer alanların eğitim düzeylerine bakıldığında; katılımcıların büyük kısmının, %61,1 ile lisans mezunlarından oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların %16,8'inin lise ve %22,1'inin ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu, %23,7'sinin çalıştığı işi yerinde yönetici, %76,3'ünün ise diğer bir pozisyonda görev yaptığı görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak; Kişisel Bilgi Formu, Yeme Tutumu Testi, Sosyal Fizik Kaygı Ölçeği ve Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

Yeme Tutumu Testi, Sosyal Fiziki Kaygı Envanteri ve Narsistik Kişilik Envanterinin araştırma örnekleme uygulanmasının uygunluğunu incelemek üzere yapılan güvenilirlik çalışması sonucu Tablo 2.1.'de verilmiştir. Tablodan görüleceği üzere ölçeklerin güvenilirlik katsayıları $\alpha=0,747$ ile $\alpha=0,869$ arasında değişmektedir. “Cronbach’s Alpha değerinin 0,70 ve üstü olduğu durumlarda ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilir” (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2006, s.89). Bu nedenle ölçekleri oluşturan maddeler arasında güçlü bir ilişki olduğu ve ölçeklerin güvenilirliğinin (iç tutarlılığının) yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2.1. Yeme tutumu testi, sosyal fizik kaygı envanteri ve narsistik kişilik envanterine ilişkin güvenilirlik testi (Cronbach’ Alpha) (N=131)

Envanter/Test	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha (α)
Yeme Tutumu Testi	40	0,869
Sosyal Fizik Kaygı Envanteri	12	0,849
Narsistik Kişilik Envanteri	16	0,747

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu form ile araştırmaya katılan yetişkinlerin cinsiyeti, yaşı, çalıştığı pozisyon ve öğrenim durumlarına ilişkin bilgilere ulaşmak hedeflemiştir (Tablo 1.1.)(Ek 1).

2.2.2. Yeme Tutumu Testi

Garnel ve Garfinkel (1979) tarafından anoreksiya nervoza belirtilerini ve normal bireylerde varolan yeme davranışlarındaki olası bozuklukları ölçmek amacıyla kendi kendini değerlendirme ölçeği olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Savaşır ve Erol (1989) tarafından yapılmıştır. Yeme Tutumu Testi, 40 maddeden oluşan, altı noktalı çoktan seçmeli Likert tipi bir ölçektir (0=Hiçbir Zaman,

3=Daima). Savaşır ve Erol tarafından yapılan güvenilirlik analizi sonucu ölçeğin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı .70 olarak bulunmuştur. Ölçeğin kesme puanı 30 olarak saptanmıştır. Ölçekten 30 ve üzerinde puan alanların yeme bozukluğu için yüksek risk taşıdıkları kabul edilmektedir (Savaşır ve Erol, 1989) (Ek 1).

2.2.3. Sosyal Fizik Kaygı Envanteri

Hart, Leary ve Rejeski (1989) tarafından geliştirilen ve Türkiye'ye uyarlaması Mülazımoğlu Ballı ve Aşçı (2006) tarafından yapılan 12 madde ve iki alt ölçekten oluşan "Sosyal Fizik Kaygı Envanteri" kullanılmıştır. Maddeler 5'li likert tipi ölçek kullanılarak cevaplandırılmaktadır. Envanterden alınabilecek en düşük puan 12 en yüksek puan 60'dır. Envanterden alınan puanlar arttıkça kişinin kendi görünüşünden duyduğu kaygı da artmaktadır. Envanterin test tekrar test korelasyon katsayısı kızlarda iki faktörlü yapıda faktör 1 ve 2 için 0.80, erkeklerde faktör 1 için 0.76 ve faktör 2 için ise 0.77 olarak bulunmuştur. Tüm ölçek için hesaplanan test-tekrar test korelasyon katsayısı kızlarda 0.88 ve erkeklerde 0.81 bulunmuştur. İç tutarlık katsayısı, iki faktörlü yapıda kızlarda faktör 1'de 0.77 ve faktör 2'de 0.69, erkeklerde faktör 1'de 0.75 ve faktör 2'de 0.68, tek faktörlü yapıda ise kızlarda 0.81 ve erkeklerde 0.77 olarak saptanmıştır (Mülazımoğlu Ballı ve Aşçı, 2006) (Ek 2).

2.2.4. Narsistik Kişilik Envanteri

Raskin ve Hall tarafından 1979 yılında geliştirilen Narsistik Kişili Envanteri 220 ifadeden oluşmuş, sonrasında içsel tutarlılık analizleri yapılarak 54 maddeden oluşan bir ölçek haline getirilmiştir. Raskin ve Terry madde ve faktör analizleri sonucunda bazı ifadeleri ölçekten çıkarmışlar ve narsistik kişilik envanteri 40 maddelik bir ölçek haline gelmiştir. Ölçek; üstünlük, sömürücülük, otorite, kendine yeterlilik, kendini beğenme, hak iddia etme ve teşhircilik olmak üzere 7 boyuta ait ifadeleri içermektedir (Atay, 2009).

Ames ve arkadaşları, 2006 yılında narsistik kişilik envanterini 16 soru olarak yeniden düzenlemişlerdir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Salim Atay (2009) tarafından yapılmıştır (Atay, 2009).

Narsistik kişilik envanterinin Türkçeye standardizasyonuna yönelik iki ayrı örneklem üzerinde araştırma yapılmıştır. İlk örnekleme ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0,57 bulunmuştur. Ayrıca ölçek içerisinde yer alan her bir ifadenin ölçekle korelasyonu incelendiğinde, dört ifadenin olumsuz algılandığı ve ölçeğe anlamlı katkı yapmadığı görülmüştür. Bu ifadeler revize edilerek ikinci ayrı bir örneklem üzerinde uygulanmasına karar verilmiştir. İkinci uygulamada narsistik kişilik envanterinin güvenilirliği 0,627 olarak belirlenmiştir. Ayrıca her bir sorunun ölçekle korelasyonuna bakıldığında, ölçeğin güvenilirlik değerini düşüren, düşük korelasyona sahip bir soru tespit edilmiştir. İfadenin ölçekten çıkarılması durumunda Cronbach's Alpha değeri 0,652'ye yükselmektedir. Bu durumda narsistik kişilik envanterinin istendiğinde 15 soruluk formunun kullanılıp kullanılmayacağına yönelik narsistik kişilik envanteri-16 ve narsistik kişilik envanteri-15 ölçeklerindeki narsisizm puanları arasındaki Pearson Korelasyonu ölçümlenmiş ve değerin 0,987 olduğu tespit edilmiştir. Yani düşük korelasyon gösteren bir ifadenin ölçekten çıkarılması sonucunda 15 sorudan oluşan narsistik kişilik envanterinin Cronbach's Alpha değeri artmış ve ölçeğin 16 soruluk formu ile korelasyonu korunmuştur (Atay, 2009).

Envanterin geçerliliğine yönelik faktör analizi uygulanmış, faktör analizi sonucunda, soruların orijinal yapıya uygun olarak Teşhircilik, Üstünlük, Otorite, Hak İddia Etme, Sömürücülük, Kendine Yeterlilik olmak üzere 6 faktöre dağıldığı görülmektedir (Atay, 2009) (Ek 3).

2.3. İşlem

İstanbul'da bulunan çeşitli spor salonları ile iletişime geçilerek çalışmanın duyurusu yapılmış ve katılımcılar gönüllülük esasına göre çalışmaya katılmışlardır. Tüm katılımcılara uygulama öncesi bireysel olarak araştırma hakkında bilgi verilmiş, gizlilik esası anlatılmış ve onayları alınmıştır. Yeme Tutumu Testi, Sosyal Fizik Kaygı Ölçeği ve Narsistik Kişilik Envanteri verilmiş ve doldurmaları istenmiştir. Uygulamalar spor salonunda bire bir uygulanmış ve uygulama sırasında katılımcıların yanında bulunulmuştur.

3. BULGULAR

Araştırma ile ilgili elde edilen verilerle ilgili aşağıdaki analizler yapılmıştır:

1. Örnekleme oluşturan katılımcıların kişisel özelliklerini özetlemek açısından; cinsiyet, iş pozisyonu ve öğrenim durumlarına ilişkin değişkenlerinin frekans (N) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Yaş değişkeninin ise aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır.
2. Araştırmaya katılanların, yeme tutumlarının, sosyal fizik kaygı düzeylerinin ve narsistik yapılanma düzeylerinin cinsiyet ve iş pozisyonuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır.
3. Yöneticilerin, cinsiyet değişkenine bağlı olarak yeme tutumlarında, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma düzeylerinde anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını araştırmak üzere parametrik olmayan *Mann-Whitney U* testi (normallik varsayımı sağlanamadığından) uygulanmıştır.
4. Araştırmaya katılanların, yeme tutumlarının, sosyal fizik kaygı düzeylerinin ve narsistik yapılanma düzeylerinin yaş ve öğrenim durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Değişkenlerin grupları arasında anlamlı

5. farklılaşmalar bulunduğu durumda, hangi gruplar arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik ise post-hoc Scheffe testi uygulanmıştır.
6. Katılımcıların yeme tutumları, sosyal fizik kaygı düzeyleri ve narsistik yapılanma düzeyleri arasında ilişki olup olmadığı *Pearson's momentler çarpım korelasyonu* katsayıları ile araştırılmıştır.

Tüm istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Anlamlılık değeri, .05'ten küçük ($p<.05$) bulunduğu bağımsız değişkenlerin grupları (kategorileri) arasındaki farklılıklar “anamlı” olarak kabul edilmiş ve sonuçlar buna göre değerlendirilmiştir.

Aşağıda araştırmaya katılanların, yeme tutumu testi, sosyal fizik kaygı envanteri ve narsistik kişilik envanterinden elde edilen verilerden yola çıkılarak, ele alınan amaçlar doğrultusunda yapılan istatistiksel analizlere yer verilmiştir.

3.1. Yeme Tutumu Testine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların, yeme tutumlarını araştırmak üzere uygulanan yeme tutumu testine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 3.1.).

Tablo 3.1. Yeme tutumu testine ilişkin betimsel istatistikler

Ölçek	<i>N</i>	<i>Min.</i>	<i>Maks.</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
YTT	131	17,4	90,0	44,01	14,63

Yeme tutumu testi bireylerde var olan yeme davranışlarındaki olası bozuklukları ölçmek için kullanılabilir. Maddeleri 0=Hiçbir Zaman, 3=Daima arasında

puanlanan yeme tutumu testi' de kesme puanı 30 olarak kullanılmaktadır. Ölçekten 30 ve üzerinde puan alanların yeme bozukluğu için yüksek risk taşıdıkları kabul edilmektedir (Savaşır ve Erol 1989). Buna göre, kesme noktası 30 olarak alındığında, bulunan ortalama puan bize örneklemin genel olarak bir yeme bozukluğu riski taşıdığını göstermektedir ($\bar{X}_{YTT}=44,01$). Örneklemin %16,8'inin YTT puanının 30'dan düşük (normal) ve %83,2'sinin ise 30'dan yüksek (riskli) olduğu bulunmuştur.

Tablo 3.2. Örnekleme yer alanların yeme tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	s _h	t-test		
						t	sd	p
Yeme Tutumu Testi	Kadın	71	47,41	15,38	1,83	2,47	129	0,011*
	Erkek	60	40,34	13,63	1,76			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 3.2.'den de görüleceği üzere, araştırmaya katılanların cinsiyeti yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($t=2,47$ ve $p < ,05$). Kadın ve erkeklerin ortalama yeme tutumu testi puanları bir yeme bozukluğu olduğunu göstermekle birlikte, kadınların yeme bozukluğu için daha yüksek risk taşıdıkları görülmektedir ($\bar{X}_{Kadın}=47,41$ ve $\bar{X}_{Erkek}=40,34$).

Tablo 3.3. Örnekleme yer alanların yeme tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken		n	\bar{X}	ss	ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)
	Yaş					F	P	
Yeme Tutumu Testi	21-30 yaş (1)		68	39,83	14,90	3,45	0,040*	1 ile 3
	31-40 yaş (2)		44	42,78	13,31			
	41 ve üstü (3)		19	46,69	15,47			

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 3.4. Yeme tutumu testi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaşa göre)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı (I-J)	p
Yeme Tutumu Testi	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-2,950	0,096
		41 ve üstü (3)	-6,860	0,001*
	31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	2,950	0,096
		41 ve üstü (3)	-3,910	0,074
	41 ve üstü (3)	21-30 yaş (1)	6,860	0,001*
		31-40 yaş (2)	3,910	0,074

*Ortalama fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılanların yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=3,45$ ve $p<0,05$). Hangi yaş grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapılan Scheffe testine göre (Tablo 3.4.); 21-30 yaş grubundaki katılımcıların (Grup 1) yeme tutumu testi puanları ile 41 ve üstü yaş grubundaki katılımcıların (Grup 3) yeme tutumu testi puanlarında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 41 ve üstü yaş grubundaki katılımcıların yeme tutumu bozukluğu risklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{21-30}=46,69$ ve $\bar{X}_{41\text{ ve üstü}}=39,83$).

Tablo 3.5. Örneklemde yer alanların yeme tutumlarının çalışma pozisyonu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Pozisyon	n	\bar{X}	ss	s _h	t-test		
						t	sd	p
Yeme Tutumu Testi	Yönetici	31	38,50	12,52	2,25	2,45	129	0,016*
	Diğer	100	45,71	14,87	1,49			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablodan da görüleceği üzere, kişilerin iş yerlerindeki pozisyonu yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($t=2,45$ ve $p<,05$). Yeme tutumu testi ortalama puanları incelendiğinde, iş yerinde yönetici pozisyonda çalışan kişilerin yeme bozukluğu risklerinin diğer pozisyonlarda çalışanlara göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Yönetici}=38,50$ ve $\bar{X}_{Diğer}=45,71$).

Tablo 3.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin yeme tutumlarının cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi (N=31)

Ölçek/Boyut	Değişken Cinsiyet	Betimsel İstatistikler			Mann-Whitney U	
		n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Yeme Tutumu Testi	Kadın	14	19,21	265,00	2,32	0,004*
	Erkek	17	13,18	231,00		

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Örneklemde yer alan yöneticilerin cinsiyetlerinin yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($Z=2,32$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında görüleceği üzere, kadın yöneticilerin yeme bozukluğu riski erkek yöneticilere göre daha yüksektir (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=19,21* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=13,18*).

Tablo 3.7. Örnekleme yer alanların yeme tutumlarının öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken		n	\bar{X}	ss	ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)
	Eğitim Durumu					F	p	
Yeme Tutumu Testi Toplam Puanı	Lise (1)		22	45,44	13,74	4,99	0,14*	1 ile 2, 3
	Lisans (2)		80	41,78	15,21			
	Yüksek L./Doktora (3)		29	41,73	13,58			

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 3.8. Yeme tutumu testi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (öğrenim durumuna göre)

Bağımlı Değişken	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Ortalama Farkı (I-J)	p
Yeme Tutumu Testi Toplam Puanı	Lise (1)	Lisans (2)	3,661	0,001 *
		Yüksek L./Doktora (3)	3,711	0,003 *
	Lisans (2)	Lise (1)	-3,661	0,001 *
		Yüksek L./Doktora (3)	0,051	0,922
	Yüksek L./Doktora (3)	Lise (1)	-3,711	0,003 *
		Lisans (2)	-0,051	0,922

*Ortalama fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Öğrenim durumu değişkeninin, araştırmaya katılanların yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=4,99$ ve $p < 0,05$). Hangi öğrenim grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapılan Scheffe testine göre (Tablo 3.8.); lise mezunlarının (Grup 1) yeme tutumu testi puanları ile lisans ve yüksek lisans/ doktora mezunlarının (Grup 2 ve 3) yeme tutumu testi puanlarında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; lise mezunlarının yeme tutumu bozukluğu risklerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır

($\bar{X}_{Lise}=45,44$; $\bar{X}_{Lisans}=41,78$ ve $\bar{X}_{Y.Lisans/Doktora}=41,73$).

3.2. Sosyal Fiziki Kaygı Envanterine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların, sosyal fiziki kaygılarını araştırmak üzere uygulanan Sosyal Fiziki Kaygı Envanterine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 4.1.).

Tablo 4.1. Sosyal fiziki kaygı envanterine ilişkin betimsel istatistikler (N=131)

Ölçek/Alt Ölçek	Min.	Maks.	\bar{X}	ss
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	6,0	25,0	14,61	3,60
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	2,0	30,0	13,82	5,32
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	14,0	47,0	28,44	6,65

12 madde ve iki alt ölçekten oluşan sosyal fizik kaygı envanteri araştırmaya katılanlar tarafından 5’li likert tipi ifadelerle göre cevaplandırılmaktadır. Envanterin ilk alt ölçeğinde 5 ifade vardır ve en düşük 5 en yüksek ise 25 puan alınabilirken, envanterin ikinci ölçeğinde 7 ifade vardır ve en düşük 7 en yüksek ise 35 puan alınabilmektedir. Envanterin genelinden alınabilecek en düşük puan ise 12 ve en yüksek puan 60’dır. Envanterden alınan puanlar arttıkça kişinin kendi görünüşünden duyduğu kaygı da artmaktadır. Tablo 4.1.’den görüleceği üzere, araştırmaya katılanların ilk alt ölçekten aldıkları ortalama puan $14,61 \pm 3,60$ ’dır. Yani genelde fiziksel görünüşlerinden rahatsızlık hissettikleri söylenebilir. İkinci alt ölçekten ise alınan ortalama puan $13,82 \pm 5,32$ olmuştur. Bu da, araştırmaya katılanların “görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi” durumunun çok geçerli olmadığını göstermektedir. Genele bakıldığında da, araştırmaya katılanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin çok yüksek olmadığı söylenebilir ($28,44 \pm 6,65$).

Tablo 4.2. Araştırmada yer alanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	s_h	t-test		
						t	sd	p
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	Kadın	71	15,58	3,52	0,42	1,21	129	0,109
	Erkek	60	13,65	3,72	0,48			
Görünümünün Başkaları Tarafından Olumsuz Değerlendirilme Beklentisi	Kadın	71	15,39	5,59	0,66	1,78	129	0,083
	Erkek	60	12,15	4,93	0,64			
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	Kadın	71	29,97	6,66	0,79	2,54	129	0,019*
	Erkek	60	26,80	6,65	0,86			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Cinsiyet değişkeninin araştırmaya katılanların sosyal fiziki kaygı envanterinin “fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme ve görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi” alt ölçeklerinden alınan puanlarda anlamlı bir farklılığa yol açmadığı, genel olarak ise anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu, kadın ve erkeklerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinin farklı olduğu bulunmuştur ($t=2,54$ ve $p<,05$). Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, kadınların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{Kadın}=29,97$ ve $\bar{X}_{Erkek}=26,80$).

Tablo 4.3. Araştırmada yer alanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken		n	\bar{X}	ss	ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)
	Yaş					F	p	
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	21-30 yaş (1)	yaş	68	15,93	3,33	6,97	0,006*	1, 2 ile 3
	31-40 yaş (2)		44	15,55	3,42			
	41 ve üstü (3)		19	11,63	4,80			
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	21-30 yaş (1)	yaş	68	16,34	5,21	5,77	0,011*	1 ile 2, 3
	31-40 yaş (2)		44	13,11	5,39			
	41 ve üstü (3)		19	12,24	5,60			
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	21-30 yaş (1)	yaş	68	31,26	6,40	6,52	0,009*	1 ile 2, 3
	31-40 yaş (2)		44	27,16	7,06			
	41 ve üstü (3)		19	26,37	6,73			

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.4. Sosyal fiziki kaygı düzeyi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaş durumuna göre)

Bağımlı Değişken		(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı (I-J)	p
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	0,380	0,328
		21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	4,300	0,007*
		31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	-0,380	0,328
	31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	3,920	0,012*
		21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-4,300	0,007*
		31-40 yaş (2)	31-40 yaş (2)	-3,920	0,012*
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	3,230	0,017*
		21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	4,100	0,005*
		31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	-3,230	0,017*
	31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	0,870	0,113
		21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-4,100	0,005*
		31-40 yaş (2)	31-40 yaş (2)	-0,870	0,113
Sosyal Fizik Kaygı Envanteri Toplam Puanı	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	4,100	0,004*
		21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	4,890	0,001*
		31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	-4,100	0,004*
	31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	41 ve üstü (3)	0,790	0,195
		21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-4,890	0,001*
		31-40 yaş (2)	31-40 yaş (2)	-0,790	0,195

*Ortalama fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılanların sosyal fizik kaygı envanterinin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme alt ölçeğinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=6,97$ ve $p<0,05$). Hangi yaş grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapınla Scheffe testine göre (Tablo 4.4.); 21-30 ve 31-40 yaş gruplarındakilerin (Grup 1 ve 2) görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyleri ile 41 ve üstü yaş grubundakilerin (Grup 3) görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 41 ve üstü yaş grubundakilerin görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{21-30}=15,93$; $\bar{X}_{31-40}=15,55$ ve $\bar{X}_{41\text{ ve üstü}}=11,63$).

Yaş değişkeninin, katılımcıların sosyal fizik kaygı envanterinin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi alt ölçeğinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=5,77$ ve $p<0,05$). Scheffe testine göre (Tablo 4.4.); 21-30 yaş grubundakilerin (Grup 1) görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin (Grup 2 ve 3) görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 21-30 yaş grubundakilerin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{21-30}=16,34$; $\bar{X}_{31-40}=13,11$ ve $\bar{X}_{41\text{ ve üstü}}=12,24$).

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılanların genel sosyal fizik kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=6,52$ ve $p<0,05$). Scheffe testine göre (Tablo 4.4.); 21-30 yaş grubundakilerin (Grup 1) genel sosyal fizik kaygı düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin (Grup 2 ve 3) genel sosyal

fizik kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 21-30 yaş grubundakilerin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{21-30}=31,26$; $\bar{X}_{31-40}=27,16$ ve $\bar{X}_{41\text{ ve üstü}}=26,37$).

Tablo 4.5. Araştırmada yer alanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin iş pozisyonu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Pozisyon	n	\bar{X}	ss	s _h	t-test		
						t	sd	p
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	Yönetici	31	13,48	2,97	0,53	2,02	129	0,046*
	Diğer	100	14,96	3,72	0,37			
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	Yönetici	31	13,52	5,58	1,00	0,37	129	0,713
	Diğer	100	13,92	5,26	0,53			
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	Yönetici	31	26,50	6,02	1,08	2,38	129	0,027*
	Diğer	100	29,38	6,81	0,68			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Kişilerin iş pozisyonunun sosyal fizik kaygı envanterinin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme alt ölçeğinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($t=2,02$ ve $p < ,05$). Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, yöneticilerin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinin diğer pozisyonlarda çalışanlardan daha düşük olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{Yönetici}=13,48$ ve $\bar{X}_{Diğer}=14,96$).

Kişilerin iş pozisyonunun, genel sosyal fiziki kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($t=2,38$ ve $p < ,05$). Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, yöneticilerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinin diğer pozisyonlarda çalışanlardan daha düşük olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Yönetici}=26,50$ ve $\bar{X}_{Diğer}=29,38$).

Tablo 4.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin sosyal fizik kaygı düzeylerinin cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi (N=31)

Ölçek/Boyut	Değişken	Betimsel İstatistikler			Mann-Whitney U	
	Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	Kadın	14	17,07	239,00	0,60	0,547
	Erkek	17	15,12	257,00		
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	Kadın	14	19,75	258,50	2,97	0,011*
	Erkek	17	12,56	237,50		
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	Kadın	14	19,57	256,00	2,88	0,029*
	Erkek	17	12,71	240,00		

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerinin sosyal fizik kaygı envanterinin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi ölçeğinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($Z=2,97$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamalarından da görüleceği üzere, kadın yöneticilerin, görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerinin erkek yöneticilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=19,75* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=12,56*).

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerinin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($Z=2,88$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde, kadın yöneticilerin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinin erkek yöneticilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=19,57* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=12,71*).

Tablo 4.7. Örneklemde yer alanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken		n	\bar{X}	ss	ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)
	Eğitim Durumu					F	p	
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	Lise (1)		22	14,23	4,62	0,21	0,810	-
	Lisans (2)		80	14,76	3,57			
	Yüksek L./Doktora (3)		29	14,48	2,86			
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	Lise (1)		22	14,82	5,75	2,36	0,099	-
	Lisans (2)		80	13,71	5,51			
	Yüksek L./Doktora (3)		29	13,62	4,01			
Sosyal Kaygı Puanı	Fiziksel Lise (1)		22	30,05	7,90	3,23	0,036*	1 ile 2, 3
	Toplam Lisans (2)		80	27,98	6,65			
	Yüksek L./Doktora (3)		29	27,60	5,48			

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.8. Sosyal fiziki kaygı düzeyi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (öğrenim durumuna göre)

Bağımlı Değişken	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Ortalama Farkı (I-J)	p
Sosyal Fiziksel Kaygı Toplam Puanı	Lise (1)	Lisans (2)	2,066	0,007*
		Yüksek L./Doktora (3)	2,446	0,002*
	Lisans (2)	Lise (1)	-2,066	0,007*
		Yüksek L./Doktora (3)	0,380	0,114
	Yüksek Doktora (3)	Lise (1)	-2,446	0,002*
		Lisans (2)	-0,380	0,114

*Ortalama fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Öğrenim durumu değişkeninin, araştırmaya katılanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=3,23$ ve

$p < 0,05$). Hangi öğrenim grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapıyla Scheffe testine göre (Tablo 4.8.); lise mezunlarının (Grup 1) sosyal fiziki kaygı düzeyleri ile lisans ve yüksek lisans/ doktora mezunlarının (Grup 2 ve 3) sosyal fiziki kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; lise mezunlarının sosyal fiziki kaygı düzeylerinin lisans ve yüksek lisans/doktora mezunlarında daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{Lise}=30,05$; $\bar{X}_{Lisans}=27,98$ ve $\bar{X}_{Y.Lisans/Doktora}=27,60$).

3.3. Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların, narsistik kişilik düzeylerini araştırmak üzere uygulanan Narsistik Kişilik Envanterine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 5.1.).

Tablo 5.1. Narsistik Kişilik Envanterine ilişkin betimsel istatistikler (N=131)

Ölçek/Alt Boyut	Min.	Maks.	\bar{X}	ss
Teşhircilik	0,0	3,0	1,39	1,09
Üstünlük	0,0	3,0	1,60	1,00
Otorite	0,0	2,0	0,91	0,84
Hak İddia Etme	0,0	2,0	1,11	0,95
Sömürücülük	0,0	3,0	1,40	0,87
Kendine Yeterlilik	0,0	3,0	1,14	0,97
Narsistik Kişilik Envanteri	0,0	16,0	7,54	1,77

16 çift ifadeden oluşan narsistik kişilik envanteri araştırmaya katılanlar tarafından çift ifadelerden birinin seçilmesine göre cevaplandırılmaktadır. Narsistik eğilim içeren ifadenin seçilmesi durumunda 1 tam puan, diğer ifadenin seçilmesi durumunda ise 0 puan verilerek değerlendirme yapılmaktadır. En çok alınabilecek

toplam puan 16'dır. Tablo 13'den de görüleceği üzere araştırmaya katılanların genel narsistik ortalama puanları $7,54 \pm 1,77$ olarak bulunmuştur. Yani araştırmaya katılanların narsistik kişilik gösterme düzeylerinin (puanlarının) çok yüksek olmadığı söylenebilir.

Tablo 5.2. Araştırmada yer alanların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	s_h	t-test		
						t	sd	p
Teşhircilik	Kadın	71	1,38	1,03	0,12	-0,10	129	0,918
	Erkek	60	1,40	1,17	0,15			
Üstünlük	Kadın	71	1,48	1,04	0,12	-1,56	129	0,122
	Erkek	60	1,75	0,93	0,12			
Otorite	Kadın	71	0,86	0,82	0,10	-0,73	129	0,466
	Erkek	60	0,97	0,86	0,11			
Hak İddia Etme	Kadın	71	1,03	0,91	0,11	-1,04	129	0,302
	Erkek	60	1,20	0,99	0,13			
Sömürücülük	Kadın	71	1,27	0,83	0,10	-1,88	129	0,063
	Erkek	60	1,55	0,89	0,12			
Kendine Yeterlilik	Kadın	71	1,00	0,97	0,12	-1,78	129	0,077
	Erkek	60	1,30	0,94	0,12			
Narsistik Kişilik Envanteri Toplam Puanı	Kadın	71	6,81	3,55	0,42	2,15	129	0,031*
	Erkek	60	8,37	3,95	0,51			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Alt boyutlarda olmamakla birlikte, genel olarak araştırmaya katılanların cinsiyetinin narsistik kişilik özellik gösterme düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ve bu farkın erkekler lehine olduğu bulunmuştur ($t=2,15$ ve $p < ,05$). Envanter ortalama puanlarına bakıldığında erkeklerin daha narsistik bir kişilik yapısına sahip oldukları anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Kadın}=6,81$ ve $\bar{X}_{Erkek}=8,37$).

Tablo 5.3. Araştırmada yer alanların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken			ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)	
	Yaş	n	\bar{X}	ss	F		p
Teşhircilik	21-30 yaş (1)	68	1,53	1,07	1,56	0,215	-
	31-40 yaş (2)	44	1,16	1,03			
	41 ve üstü (3)	19	1,42	1,26			
Üstünlük	21-30 yaş (1)	68	1,65	1,02	0,58	0,560	-
	31-40 yaş (2)	44	1,48	0,95			
	41 ve üstü (3)	19	1,74	1,05			
Otorite	21-30 yaş (1)	68	0,76	0,84	3,23	0,045*	1 ile 2, 3
	31-40 yaş (2)	44	0,96	0,85			
	41 ve üstü (3)	19	0,94	0,83			
Hak İddia Etme	21-30 yaş (1)	68	1,16	0,99	0,24	0,791	-
	31-40 yaş (2)	44	1,05	0,94			
	41 ve üstü (3)	19	1,05	0,85			
Sömürücülük	21-30 yaş (1)	68	1,47	0,89	0,70	0,497	-
	31-40 yaş (2)	44	1,27	0,82			
	41 ve üstü (3)	19	1,42	0,90			
Kendine Yeterlilik	21-30 yaş (1)	68	0,75	0,97	5,72	0,004*	1 ile 2, 3
	31-40 yaş (2)	44	1,32	0,78			
	41 ve üstü (3)	19	1,37	1,12			
Narsistik Kişilik Envanteri Toplam Puanı	21-30 yaş (1)	68	8,09	3,72	2,29	0,106	-
	31-40 yaş (2)	44	6,57	3,65			
	41 ve üstü (3)	19	7,84	3,98			

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5.4. Katılımcıların narsistik kişilik gösterme düzeyi puanlarına ilişkin Scheffe anlamlı farklar testi (yaş durumuna göre)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı (I-J)	P	
Otorite	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-0,200	0,042*	
		41 ve üstü (3)	-0,180	0,047*	
		31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	0,200	0,042*
	31-40 yaş (2)	41 ve üstü (3)	0,020	0,745	
		41 ve üstü (3)	21-30 yaş (1)	0,180	0,047*
			31-40 yaş (2)	-0,020	0,745
	Kendine Yeterlilik	21-30 yaş (1)	31-40 yaş (2)	-0,570	0,005*
			41 ve üstü (3)	-0,618	0,002*
			31-40 yaş (2)	21-30 yaş (1)	0,570
31-40 yaş (2)		41 ve üstü (3)	-0,048	0,441	
		41 ve üstü (3)	21-30 yaş (1)	0,618	0,002*
			31-40 yaş (2)	0,048	0,441

*Ortalama fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılanların narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından otorite ve kendine yeterlilik gösterme düzeylerinde yaş değişkeninin anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 5.3. ve 5.4.). Buna göre;

Yaş değişkeninin araştırmaya katılanların narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından otoriter olma düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=3,23$ ve $p<0,05$). Scheffe testine göre (Tablo 5.4.); 21-30 yaş grubundakilerin (Grup 1) otoriter olma düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin (Grup 2 ve 3) otoriter olma düzeyleri arasında anlamlı bir fark

vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 21-30 yaş grubundakilerin daha az otoriter olma eğiliminde oldukları ($\bar{X}_{21-30}=0,76$; $\bar{X}_{31-40}=0,96$ ve \bar{X}_{41} ve $\bar{X}_{üstü}=0,94$).

Yaş değişkeninin araştırmaya katılanların narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan kendine yeterlilik düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=5,72$ ve $p<0,05$). Scheffe testine göre (Tablo 5.4.); 21-30 yaş grubundakilerin (Grup 1) kendine yeter olma düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin (Grup 2 ve 3) kendilerine yeter olma düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 21-30 yaş grubundakilerin kendine yeterlilik gösterme düzeylerinin daha az olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{21-30}=0,75$; $\bar{X}_{31-40}=1,32$ ve \bar{X}_{41} ve $\bar{X}_{üstü}=1,37$).

Tablo 5.5. Araştırmada yer alanların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin iş yerindeki pozisyon değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t-testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken Pozisyon	n	\bar{X}	Ss	s _n	t-test		
						t	sd	p
Teşhircilik	Yönetici	31	1,32	0,98	0,18	-0,39	129	0,699
	Diğer	100	1,41	1,13	0,11			
Üstünlük	Yönetici	31	1,58	1,09	0,20	-0,14	129	0,887
	Diğer	100	1,61	0,97	0,10			
Otorite	Yönetici	31	1,29	0,86	0,16	3,00	129	0,003*
	Diğer	100	0,79	0,80	0,08			
Hak İddia Etme	Yönetici	31	1,19	0,87	0,16	0,58	129	0,562
	Diğer	100	1,08	0,97	0,10			
Sömürücülük	Yönetici	31	1,58	0,76	0,14	1,36	129	0,177
	Diğer	100	1,34	0,89	0,09			
Kendine Yeterlilik	Yönetici	31	1,26	0,93	0,17	0,79	129	0,429
	Diğer	100	1,10	0,98	0,10			
Narsistik Kişilik Envanteri Toplam Puanı	Yönetici	31	8,23	3,71	0,67	1,16	129	0,249
	Diğer	100	7,33	3,78	0,38			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Katılımcıların iş yerlerindeki pozisyonunun narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan otoriter kişilik özelliği gösterme düzeyinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ve bu farkın yöneticiler lehine olduğu bulunmuştur ($t=3,00$ ve $p<,05$). İlgili ortalama puanlara bakıldığında yöneticilerin daha otoriter bir özellik gösterdikleri anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Yönetici}=1,29$ ve $\bar{X}_{Diğer}=0,79$).

Tablo 5.6. Araştırmaya katılan yöneticilerin narsistik kişilik özellikler gösterme düzeylerinin cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi (N=31)

Ölçek/Boyut	Değişken	Betimsel İstatistikler			Mann-Whitney U	
	Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Teşhircilik	Kadın	14	15,32	200,50	0,98	0,328
	Erkek	17	16,38	295,50		
Üstünlük	Kadın	14	13,11	183,50	2,01	0,046*
	Erkek	17	18,38	312,50		
Otorite	Kadın	14	14,43	202,00	0,97	0,332
	Erkek	17	17,29	294,00		
Hak İddia Etme	Kadın	14	14,54	203,50	0,86	0,389
	Erkek	17	17,21	292,50		
Sömürücülük	Kadın	14	12,64	177,00	2,11	0,043*
	Erkek	17	18,76	319,00		
Kendine Yeterlilik	Kadın	14	16,14	226,00	0,08	0,934
	Erkek	17	15,88	270,00		
Narsistik Kişilik Envanteri Toplam Puanı	Kadın	14	12,96	181,50	2,09	0,044*
	Erkek	17	18,50	314,50		

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından üstünlük özelliğini gösterme düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklı olduğu bulunmuştur ($Z=2,01$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamalarından da görüleceği üzere, erkek yöneticilerin, üstünlük özelliğini gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu

anlaşılmaktadır (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=13,11* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=18,38*).

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından sömürücülük özelliğini gösterme düzeylerinin de anlamlı bir şekilde farklı olduğu bulunmuştur ($Z=2,11$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında, yine erkek yöneticilerin, sömürücülük özelliğini gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=12,64* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=18,76*).

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak narsistik kişilik özelliklerini (genel olarak) gösterme düzeylerinin de anlamlı bir şekilde farklı olduğu bulunmuştur ($Z=2,09$ ve $p<0,05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında, yine erkek yöneticilerin, genel olarak narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir (*Sıra Ortalaması Kadın Yönetici=12,96* ve *Sıra Ortalaması Erkek Yönetici=18,50*).

Tablo 5.7. Araştırmada yer alanların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA testi (N=131)

Ölçek/Boyut	Değişken		\bar{X}	ss	ANOVA		Anlamlı Fark (Scheffe)
	Eğitim Durumu	n			F	p	
Teşhircilik	Lise (1)	22	1,23	1,15	0,64	0,528	-
	Lisans (2)	80	1,48	1,11			
	Yüksek	29	1,28	1,00			
	L./Doktora (3)						
Üstünlük	Lise (1)	22	1,64	1,00	0,78	0,460	-
	Lisans (2)	80	1,53	1,03			
	Yüksek	29	1,79	0,90			
	L./Doktora (3)						
Otorite	Lise (1)	22	0,73	0,77	1,34	0,266	-
	Lisans (2)	80	0,89	0,84			
	Yüksek	29	1,10	0,86			
	L./Doktora (3)						
Hak İddia Etme	Lise (1)	22	1,14	0,99	0,11	0,897	-
	Lisans (2)	80	1,13	0,96			
	Yüksek	29	1,03	0,91			
	L./Doktora (3)						
Sömürücülük	Lise (1)	22	1,64	0,90	1,13	0,327	-
	Lisans (2)	80	1,33	0,91			
	Yüksek	29	1,41	0,68			
	L./Doktora (3)						
Kendine Yeterlilik	Lise (1)	22	1,18	1,14	0,16	0,856	-
	Lisans (2)	80	1,10	0,96			
	Yüksek	29	1,21	0,86			
	L./Doktora (3)						
Narsistik Kişilik Envanteri Toplam Puanı	Lise (1)	22	7,55	4,27	0,11	0,894	-
	Lisans (2)	80	7,44	3,77			
	Yüksek	29	7,83	3,48			
	L./Doktora (3)						

* Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5.7.'den de görüleceği üzere, kişilerin eğitim durumları onların narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır.

3.4. Yeme Tutumu Testi ve Sosyal Fizik Kaygı Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Tablo 6.1. Katılımcıların Yeme Tutumu Testi puanları ile Sosyal Fizik Kaygı Envanteri puanları arasındaki ilişki (N=131)

Ölçek/Boyutlar		Yeme Tutumu Testi
Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	r	,319**
	p	0,000
Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	r	,335**
	p	0,000
Sosyal Fizik Kaygı Envanteri	r	,441**
	p	0,000

***İlişki 0,01 düzeyinde anlamlıdır.*

Araştırmaya katılanların yeme tutumları ile sosyal fizik kaygı envanterinin alt boyutu olan fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyleri arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre;

Katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış, fiziksel görünümünden rahatsızlık duyma düzeylerini de artırmaktadır ($r=,319$ ve $p<,01$).

Katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış sosyal fizik kaygı envanterinin alt boyutu olan görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerini de artırmaktadır ($r=,335$ ve $p<,01$).

Katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış, genel sosyal fizik kaygı düzeylerini de artırmaktadır ($r=,441$ ve $p<,01$).

3.5. Yeme Tutumu Testi ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Tablo 7.1. Katılımcıların Yeme Tutumu Testi puanları ile Narsistik Kişilik Envanteri puanları arasındaki ilişki (N=131)

Ölçek/Boyutlar		Yeme Tutumu Testi
Teşhircilik	R	0,014
	P	0,871
Üstünlük	R	-0,126
	P	0,152
Otorite	R	0,079
	P	0,373
Hak İddia Etme	R	0,159
	P	0,07
Sömürücülük	R	0,012
	P	0,891
Kendine Yeterlilik	R	0,048
	P	0,587
Narsistik Kişilik Envanteri	R	0,043
	p	0,624

***İlişki 0,01 düzeyinde anlamlıdır.*

Tablo 7.1.'de de görüleceği üzere, katılımcıların yeme tutumları ile narsistik yapılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$).

3.6. Sosyal Fizik Kaygı Envanteri ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Tablo 8.1. Katılımcıların Sosyal Fizik Kaygı Envanteri puanları ile Narsistik Kişilik Envanteri puanları arasındaki ilişki (N=131)

Ölçek/Boyutlar		Fiziksel Görünümünden Rahatsızlık Hissetme	Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi	Sosyal Fizik Kaygı Envanteri
Teşhircilik	P	-,185*	-0,170	-0,035
	R	0,034	0,053	0,690
Üstünlük	P	-0,020	-,425**	-,350**
	R	0,822	0,000	0,000
Otorite	P	-0,058	-0,033	-0,058
	R	0,511	0,708	0,512
Hak İddia Etme	P	0,127	-0,059	0,022
	R	0,147	0,504	0,804
Sömürücülük	P	0,070	-0,112	-0,052
	R	0,429	0,204	0,558
Kendine Yeterlilik	P	0,062	-,253**	-0,168
	R	0,483	0,004	0,055
Narsistik Kişilik Envanteri	P	0,100	-,274**	-0,165
	R	0,258	0,002	0,059

*İlişki 0,05 düzeyinde, **ilişki 0,01 düzeyinde anlamlıdır.

Sosyal fizik kaygı envanterinin alt boyutu olan fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi ile narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan teşhircilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=-,185$ ve $p<,05$). Buna göre, kişinin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi arttıkça teşhircilik yapma düzeyi azalmaktadır.

Sosyal fizik kaygı envanterinin alt boyutu olan görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi ile narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından üstünlük ($r=-,425$ ve $p<,01$), kendine yeterlilik ($r=-,253$ ve $p<,01$) ve narsistik

kişilik envanteri toplam puanı ($r=-,274$ ve $p<,01$) arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre, görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi yüksek olan bireylerin üstünlük, kendine yeterlilik ve genelde narsistik kişilik özelliği gösterme düzeyi düşük olmaktadır (ya da tersi).

Araştırmaya katılanların sosyal fizik kaygı envanteri puanları ile narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan üstünlük alt boyutu arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r=-,350$ ve $p<,01$). Buna göre, sosyal fizik kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, üstünlük özelliği gösterme düzeyi düşük olmaktadır (ya da tersi).

TARTIŞMA

Bu araştırma, 20 yaş ve üstü kadın ve erkeklerin yeme tutumları, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma ilişkisini incelemeye yönelik bir çalışmadır. Yeme tutumu, sosyal fizik kaygı ve narsistik yapılanma demografik değişkenlere bağlı olarak araştırılmıştır. Elde edilen bulgular literatür bağlamında tartışılmıştır.

4.1. Yeme Tutumu Testine İlişkin bulguların Tartışılması

Bu çalışmada çalışmaya katılan bireylerin “yeme tutumları cinsiyet, iş pozisyonu yaş ve öğrenim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?” sorularının cevapları araştırılmıştır.

Elde edilen bulgular; çalışmaya katılan bireylerin yeme tutumlarında genel olarak bir bozulma olduğunu, yeme tutumunun cinsiyet, yaş, iş pozisyonu, öğrenim durumuna göre farklılaştığını göstermektedir.

Yeme tutumu testi yeme bozukluklarını tespit etmenin yanında bireylerde var olan yeme davranışlarındaki olası bozuklukları ölçmek için kullanılabilir (Savaşır

ve Erol, 1989). Yeme tutumu testinde bulunan ortalama puan bize örneklemin genel olarak bir yeme bozukluğu riski taşıdığını göstermektedir (Tablo 3.1.).

Cinsiyet faktörünün yeme tutumu üzerinde etkili olduğu, her iki grubun da toplam yeme tutumu testi puanları yeme tutumunda bozukluk olduğunu göstermekle birlikte, örnekleme yer alan kadınların yeme bozukluğu için daha yüksek risk taşıdıkları görülmektedir (Tablo 3.2.).

Kadınların yeme bozukluğu için daha yüksek risk taşıdığını gösteren başka araştırmalarda vardır (Abanoz, Güz, Sarp, Öztürk, Arık ve Şahin, 2008; Erol, Toprak, Yazıcı ve Erol, 2000; İlhan, Özkan, Aksakal, Aslan, Durukan ve Maral, 2006; Ünsal, Ayrancı, Aslan, Tozun ve Çalık, 2010).

Klinik tanımlamalara göre bozukluk olmamasına rağmen pek çok kadının yeme bozukluğu ile ilgili davranışlar gösterdiği saptanmıştır (Crisp, Palmer ve Kalucy, 1976). Araştırma sonuçları kadınların kiloları normal olmasına rağmen kendilerini kilolu algıladıklarını ve kilo vermek için çaba gösterdiklerini belirtmektedir (Yücel, 2009). Kadınların yeme bozukluğu için daha yüksek risk taşımalarının nedeni olarak sosyokültürel etmenlerden daha fazla etkilendikleri söylenebilir.

Nielsen ve Molbak (1998) yaptıkları araştırmada yeme tutumundaki bozulmaların %15 ile % 50 (ortalama %30) oranında, kadınlarda erkeklere göre 1,5 kez daha fazla görüldüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Yeme bozuklukları kadınlarda daha çok araştırılan bir sorun olması nedeni ile erkeklerdeki yeme tutum ve davranış sorunları ile ilgili daha az bilgiye ulaşılabilmektedir. Yapılan bir araştırmada, son yıllarda erkeklerin yeme sorunları

nedeni ile giderek artan bir oranda tedaviye başvurdukları saptanmıştır (Lewinsohn, Seeley, Moerk ve Striegel-Moore, 2002).

Carlat ve Camargo'nun (1991) yaptığı çalışmada bu oranın % 5-15 olduğu belirtilmiştir. Olivardia ve arkadaşları (1995) bu oranın düşük olma sebebi olarak yeme bozukluklarının kadınlara ve eşcinsellere yönelik bir hastalık olduğuna ilişkin kaygılar, doktorların yeme bozukluklarının kadınlara özgü bir hastalık olduğuna dair yanlış bilgileri olduğunu belirtmişlerdir (aktaran Sayın ve Kuruoğlu, 2004).

Yeme tutumu konusunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; kültürel ve çevresel faktörlerin, kitle iletişim araçları ile verilen mesajların yeme tutumu konusunda öncelikle kadınları ve hemen ardından erkekleri olumsuz yönde etkilediği söylenebilir (Akyüz, 1999).

Araştırmaya katılanların yaşları ile yeme tutumları arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur (Tablo 3.3.). Buna göre, kişilerin yaşları arttıkça yeme bozukluğu riskleri de artmaktadır (ya da tersi).

Hangi yaş grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapılan Scheffe testine göre (Tablo 3.4.); 21-30 yaş grubundaki katılımcıların yeme tutumu testi puanları ile 41 ve üstü yaş grubundaki katılımcıların yeme tutumu testi puanlarında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 41 ve üstü yaş grubundaki katılımcıların yeme tutumu bozukluğu risklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yaş değişkenine bağlı olarak yeme tutumunu araştıran çalışmalara bakıldığında bu araştırmada elde edilen bulguların tersine yaş arttıkça yeme davranışı ile ilgili daha az sorun yaşandığını belirten sonuçlara ulaşılmıştır. Calam, Waller ve Slade (1989)

tarafından yapılan araştırmada yaş ile yeme tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, bu ilişki yaşı küçük olanların yeme bozukluğu riskini daha fazla taşıdıkları şeklinde yorumlanmıştır. Ergen gruplar ve niversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda da bu grupların yeme bozukluğu risklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir (Erol, Toprak, Yazıcı, 2002; Maner, 2001; Vardar, Erzengin, 2011).

41 yaş ve üstü grupta yeme bozukluğunun diğer gruplardan yüksek olmasının nedeni medya tarafından beden görünümü ile ilgili verilen mesajların kadınlarda güzelliği, erkeklerde yakışıklığı vurgulaması olabilir (Aslan, 2001; Çepikkurt ve Coşkun, 2010; Güneş,2001). Bu gruplarla yeme bozukluğu ve nedenleri ile ilgili yapılacak çalışmalar bu konuya katkı sağlayacaktır.

İş yerinde yönetici pozisyonda çalışan bireylerin yeme bozukluğu risklerinin diğer pozisyonlarda çalışanlara göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 3.5.). rneklemede yer alan yöneticilerin cinsiyetlerinin yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 3.6.) Sıra ortalamalarına bakıldığında görüleceği üzere, kadın yöneticilerin yeme bozukluğu riski algı düzeyleri erkek yöneticilere göre daha yüksektir.

Yeme tutumu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında yeme tutumu ve bireylerin iş pozisyonlarını araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda değerlendirdiğimizde yöneticilerin yeme bozukluğu risklerinin diğer çalışanlara göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren, bu konuyu başka değişkenler açısından inceleyen araştırmaların yapılması bu konuya katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada bu konuyu destekleyecek verilere ulaşmayı sağlayacak bilgilerin katılımcılardan alınmaması araştırmanın sınırlılıklarından biridir.

Öğrenim durumu değişkeninin, araştırmaya katılanların yeme tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 3.7.). Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; lise mezunlarının yeme tutumu bozukluğu risklerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 3.8). Yani öğrenim durumu düştükçe yeme bozukluğu riski artmaktadır.

Yeme tutumu ile ilgili yetişkinlerle yapılan çalışmalarda öğrenim durumu ile yeme tutumu arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak lise, yüksek okul ve üniversite öğrencileri ile yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında bütün gruplarda genel olarak yeme tutumunda bozulmalar görülmektedir (Batıgün ve Utku, 2006; İlhan, Özkan, Aksakal, Aslan, Durukan ve Maral, 2006; Kıran, 1999; Kuğu, Akyüz, Doğan, Erşan ve İzgiç, 2002).

Lise grubunun yeme bozukluğu için daha yüksek risk taşıması bireylerin öğrenim durumları yükseldikçe daha bilinçlendikleri ve davranışlarını ona göre şekillendikleri şeklinde yorumlanabilir. Yeme tutumu ve öğrenim durumu arasındaki ilişkinin yetişkin grupta daha geniş bir örnekleme araştırılması bu konuya katkı sağlayacaktır.

4.2. Sosyal Fiziki Kaygı Envanterine İlişkin Bulguların Tartışılması

Bu çalışmada araştırmaya katılan bireylerin “sosyal fizik kaygıları cinsiyet, yaş, iş pozisyonu ve öğrenim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?” sorularının cevapları araştırılmıştır.

Elde edilen bulgular; araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygılarının genel olarak yüksek olmadığını, cinsiyet değişkeninde genel olarak bir farklılaşma

olduğunu, yaş ve iş pozisyonu değişkeninde alt ölçeklerde farklılaşma olduğunu, öğrenim durumuna göre genel olarak farklılaşma olduğunu göstermektedir.

Sosyal fizik kaygı ile ilgili bulgular değerlendirildiğinde araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı düzeylerinin genel olarak yüksek olmadığı söylenebilir (Tablo 4.1.).

Cinsiyet değişkeninin araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı envanterinin genel olarak anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu, kadın ve erkeklerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinin farklı olduğu bulunmuştur ($t=2,54$ ve $p<,05$). Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, kadınların sosyal fiziki kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 4.2.).

Yapılan başka çalışmalarda elde edilen bulgular da bu sonucu desteklemektedir (Aşçı, 2002; Berry ve Howe, 2004; Çepikkurt ve Coşkun, 2010; Martin ve Mack, 1996; Mülazımoğlu ve Aşçı, 2006).

Kadınların sosyal fizik kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olmasının nedeni güzelliğin incelikle ilişkilendirilmesi, medya tarafından kadınların bedenlerine ilişkin verilen mesajlarında bu durumu desteklemesi ve erkeklerin bu baskılara kadınlar kadar maruz kalmaması gösterilebilir (Çepikkurt ve Coşkun, 2010).

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılan bireylerin sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeği olan fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tabo 4.3.). 21-30 ve 31-40 yaş gruplarındakilerin görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyleri ile 41 ve üstü yaş grubundakilerin görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 41 ve üstü yaş

grubundakilerin görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 4.4.)

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılanların sosyal fizik kaygı envanterinin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi alt ölçeğinde bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.4.). 21-30 yaş grubundakilerin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerinin diğer gruplardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yaş değişkeninin, araştırmaya katılanların genel sosyal fizik kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 21-30 yaş grubundakilerin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinin diğer gruplardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bu sonucu ergenler ve üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular destekler niteliktedir. Sosyal fizik kaygının genç grupta yüksek olmasının sebebi olarak genç bireylerin beden imajı ile ilgili olumsuz algılanmaları ve görüşlerine aşırı önem vermeleri gösterilmektedir (Çepikkurt ve Coşkun, 2010; Doğan 2010; Doğan, 2011).

Ergenlik dönemi bedensel değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde aile, çevre, akranlar bireyler üzerinde etkilidir. Özellikle beden algısı sunulan ideal beden tasarımlarından etkilenmektedir (Ergür, 1996; Güner, 2009; Uğurlu ve Akın, 2008). Bireyin olduğu ve olmak istediği beden arasındaki farkı arttıran ideal beden tasarımları genç grupta sosyal fizik kaygının yüksek olmasının nedeni olabilir.

Araştırmaya katılan bireylerin iş pozisyonunun sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeği olan fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinde anlamlı bir

farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, yöneticilerin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeylerinin diğer pozisyonlarda çalışanlardan daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 4.5.).

Araştırmaya katılan bireylerin iş pozisyonunun, genel sosyal fiziki kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında, yöneticilerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinin diğer pozisyonlarda çalışanlardan daha düşük olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 4.5.).

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerinin sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeği olan görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.6.). Kadın yöneticilerin, görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklenti düzeylerinin erkek yöneticilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerinin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Kadın yöneticilerin genel sosyal fizik kaygı düzeylerinin erkek yöneticilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 4.6.).

Kadın yöneticilerin sosyal fizik kaygı düzeyinin yüksek olması sosyal fizik kaygı ile cinsiyet arasındaki ilişkiden elde edilen sonuçlarla birbirini destekler niteliktedir.

İş pozisyonu ve sosyal fizik kaygı ilişkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. İş yaşamında yönetici pozisyonunda çalışmak bireylerin iş yaşamında ilerleme kaydettikleri anlamına gelir. Olumlu bir gelişme olarak değerlendirilecek bu durumun bireylerin öz güvenini ve kendilik algılarını etkilediği düşünülmektedir.

Kendilik algısı olumlu olan bireylerin sosyal fizik kaygılarının daha olumlu olacağı varsayımı ile yapılacak bir çalışma bu konuya katkı sağlayacaktır.

Öğrenim durumu değişkeninin, araştırmaya katılanların sosyal fiziki kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.7.). Lise mezunlarının sosyal fiziki kaygı düzeyleri ile lisans ve yüksek lisans/ doktora mezunlarının sosyal fiziki kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; lise mezunlarının sosyal fiziki kaygı düzeylerinin lisans ve yüksek lisans/doktora mezunlarında daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 4.8.).

Sosyal fizik kaygı ve öğrenim durumu değişkeni arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yetişkin grupta öğrenim durumunun sosyal fizik kaygı düzeyi üzerindeki etkisini ve nedenlerini araştıran bir çalışma yapılması bu konuya katkı sağlayacaktır.

4.3. Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin Bulguların Tartışılması

Bu araştırmada araştırmaya katılan bireylerin “narsistik yapılanma düzeyleri cinsiyet, yaş iş pozisyonu ve öğrenim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?” sorularının cevapları araştırılmıştır.

Elde edilen bulgular; araştırmaya katılan bireylerin narsistik kişilik gösterme düzeylerinin genel olarak yüksek olmadığını, cinsiyet değişkeninin genel narsistik özellik gösterme düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğunu göstermektedir. Yaş değişkeninin narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan otorite ve kendine yeterlilik düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu, iş

pozisyonun narsistik kişilik envanteri alt ölçeklerinden otoriter kişilik özelliği gösterme düzeyinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu, öğrenim durumuna göre bir farklılaşma olmadığı görülmektedir.

Narsistik kişilik envanteri ile ilgili genel puanlara bakıldığında araştırmaya katılan bireylerin narsistik kişilik gösterme düzeylerinin (puanlarının) çok yüksek olmadığı söylenebilir (Tablo 5.1.).

Alt boyutlarda olmamakla birlikte, genel olarak araştırmaya katılanların cinsiyetinin narsistik özellik gösterme düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ve bu farkın erkekler lehine olduğu bulunmuştur (Tablo 5.2.). Envanterin ortalama puanlarına bakıldığında erkeklerin daha narsistik bir kişilik yapısına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Gülmez'in (2009) yaptığı çalışmada elde edilen bulgular bu araştırmada ulaşılan sonucu desteklemektedir. Aynı araştırmada narsistik kişilik envanterinin alt boyutların da farklılaşma bulunmuş, kadınların teşhircilik alt ölçeğinde erkeklerden daha yüksek puan aldığı görülmüştür. Yapılan başka araştırmada tersi sonuçlara ulaşılmıştır. Genel narsistik yapılanma ve alt ölçekler üzerinde cinsiyetin bir farklılaşmaya neden olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Atay, 2009; Kiraz, 2011).

Literatürde narsisizmin kadınlarda daha sık görüldüğü ifade edilmektedir. Bu araştırmada erkelerin daha narsistik yapıda olması Türk toplumunun ataerkil bir yapıda olması ve erkek çocuklarının bu yapı içinde büyümelerinin sonucu olabilir. Aile tutumları ve narsistik yapılanma arasındaki ilişkiyi araştırarak bir çalışma bu konuya katkıda bulunabilir (Atay, 2009; Gülmez, 2009; Kağıtçıbaşı, 1982).

Araştırmaya katılanların narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından otorite ve kendine yeterlilik gösterme düzeylerinde yaş değişkeninin anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 5.3. ve 5.4.). Buna göre; 21-30 yaş grubundakilerin otoriter olma düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin otoriter olma düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. 21-30 yaş grubundakiler daha az otoriter özellik göstermektedir.

Yaş değişkeninin araştırmaya katılanların narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan kendine yeterlilik düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 21-30 yaş grubundakilerin kendine yeter olma düzeyleri ile 31-40 ile 41 ve üstü yaş gruplarındakilerin kendilerine yeter olma düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. Grupların ortalama puanlarına bakıldığında; 21-30 yaş grubundakilerin kendine yeterlilik gösterme düzeylerinin daha az olduğu görülmektedir.

Kiraz'ın (2011) yaptığı araştırmada kendine yeterlilik ve yaş arasında tersi bir ilişki bulunmuştur. Başka bir araştırmada ise narsistik yapılanma ve yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Atay,2009).

Katılımcıların iş yerlerindeki pozisyonunun narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan otoriter kişilik özelliği gösterme düzeyinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ve bu farkın yöneticiler lehine olduğu bulunmuştur. İlgili ortalama puanlara bakıldığında yöneticilerin daha otoriter bir özellik gösterdikleri anlaşılmaktadır (Tablo 5.5.).

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından üstünlük özelliğini gösterme düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklı

olduğu bulunmuştur (Tablo 5.6.). Erkek yöneticilerin, üstünlük özelliğini gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak narsistik kişilik envanterinin alt boyutlarından sömürücülük özelliğini gösterme düzeylerinin de anlamlı bir şekilde farklı olduğu bulunmuştur. Erkek yöneticilerin, sömürücülük özelliğini gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yöneticilerin cinsiyetlerine bağlı olarak genel olarak narsistik kişilik gösterme düzeylerinin de anlamlı bir şekilde farklı olduğu bulunmuştur Erkek yöneticilerin, genel olarak narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir

Gülmez (2009) yaptığı çalışmada kadın yöneticilerin narsistik kişilik envanterinin teşhircilik alt leğinden erkeklerden daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşmıştır.

Timuroğlu ve İscan'ın (2008) yaptığı çalışmada genel olarak yöneticilerin daha narsistik bir yapılanma gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Otorite alt boyutunda ise bu sonuca ulaşılamamıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumları ile narsistik kişilik özellikleri gösterme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma (ilişki) bulunamamıştır (Tablo 5.7.). Eğitim durumu değişkenini araştıran başka araştırmalarda da aynı sonuca ulaşılmıştır (Atay, 2009; Gülmez, 2009).

Ülkemizde narsistik yapılanma ile ilgili yapılan çalışmalar vardır (Atay, 2009; Gülmez, 2009; Kiraz, 2011). Bu çalışmaların sınırlı olması nedeni ile narsisizmin başka değişkenlerle ilişkisini araştıran çalışmalar yapılması bu konuya katkı sağlayacaktır.

Narsisizme yüklenen olumsuz anlamlardan dolayı bireylerin narsistik kişilik envanterini yanıtlarken olduklarından farklı cevap verme olasılıkları araştırmanın sınırlılıklarından birisidir.

4.4. Yeme Tutumu Testi ve Sosyal Fizik Kaygı Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları ile sosyal fizik kaygı düzeyleri arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre; katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış, fiziksel görünümlelerinden rahatsızlık duyma düzeylerini de artırmaktadır. Katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış, görünümlelerinin başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi düzeylerini de artırmaktadır. Katılımcıların yeme bozukluğu riskine ilişkin bir artış, genel sosyal fizik kaygı düzeylerini de artırmaktadır (Tablo 6.1.).

Yeme tutumundaki bozulmaların ve sosyal fizik kaygının nedenlerine bakıldığında psikolojik ve sosyokültürel değerler önemli bir yere sahiptir.

Yeme bozukluklarında bireyin fiziksel görüntüsü ile ilgili düşüncelerinde ve yeme davranışlarında bozulmalar meydana gelir. Aynı şekilde sosyal fizik kaygıda da bireylerin başkalarının fiziksel görünüşlerini negatif değerlendireceklerine dair inançları vardır (Maner ve Aydın, 2007; Çepikkurt ve Coşkun 2010).

Bu etkenlerin yanında günümüzde incelik ve zayıflığın kültürel bir değer olarak yansıtılması, yansıtılan bu değerlerin bireylerin beden algıları ile ilgili şemalara uymaması, yeme tutumlarında bozulmalara, sosyal fizik kaygı düzeylerinde artmalara sebep olmaktadır. Cinsiyet, iş yerindeki pozisyon ve eğitim durumu

değişkenlerinden elde edilen bulgular yeme tutumu ve sosyal fizik kaygı arasındaki ilişkiyi destekler niteliktedir (Çepikkurt ve Coşkun, 2010; Maner, 2001).

Özellikle kadınların yeme tutumu ve sosyal kaygı seviyelerinin erkeklere göre daha yüksek olması kadınların ideal beden söylemlerden daha fazla etkilendiği şeklinde yorumlanabilir. Özellikle ergenlerle yeme bozukluğu ve sosyal fizik kaygı konusunda yapılacak çalışmalar (seminerler, TV programları ve çeşitli yayınlar gibi) yaşanacak sorunların önüne geçmede etkili olacaktır.

4.5. Yeme Tutumu Testi ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan bireylerin yeme tutumları ile narsistik yapılanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 7.1.). Literatürde yeme bozukluğuna eşlik eden kişilik bozukluklarında bahsedilmektedir. Matsunaga, Kiriike, Nagata ve Yamagami'nin (1997) yaptığı çalışmada bu oran %51 olarak belirtilmiştir. Ro, Martinsen, Hoffart ve Rosenvinge'nin (2005) yaptığı çalışmada yeme bozukluğu görülen bireylerin %77'sinde bir veya birden fazla kişilik bozukluğu görüldüğü belirtilmiştir (aktaran Batum, 2008). Yeme bozukluğu ile ilgili tanı almış bireylerle narsistik yapılanma ilişkisini araştıran bir çalışma yapılması bu konuya katkı sağlayacaktır.

4.4. Sosyal Fizik Kaygı Envanteri ve Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması

Sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeği olan görünümün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi ile narsistik kişilik envanteri toplam puanı, narsistik kişilik envanterinin alt boyutu olan üstünlük ve kendine yeterlilik arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre görünümün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi yüksek olan bireylerin genel narsistik kişilik gösterme, üstünlük ve kendine yeterlilik düzeyleri düşük olmaktadır (ya da tersi).

Araştırmaya katılanların sosyal fizik kaygı envanteri puanları ile narsistik kişilik envanterinin üstünlük alt boyutu arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre, sosyal fizik kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, üstünlük özelliği gösterme düzeyi düşük olmaktadır (ya da tersi)

Fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi ile narsistik kişilik envanterinin teşhircilik alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, kişinin fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi arttıkça teşhircilik yapma düzeyi azalmaktadır (Tablo 8.1.).

Doğaner (1996), literatürde narsisizmin patolojik ve patolojik olmayan tanımlarının yapıldığını belirtmiştir. Bu tanımlamalarda narsisizm bir yandan bireyin kendi güç ve değerine aşırı önem vermesi olarak yorumlanırken diğer yandan da bireylerin kendini sevmesi ve değerli bulması olarak değerlendirilen normal bir yapılanma olarak ifade edilmiştir (aktaran Atay, 2009).

Narsisizmde bireyin kendilik algısında zayıflama olduğu, kendilik algısının bireyin içsel durumu ve çevreden aldığı geri bildirimlerden etkilendiği söylenmektedir (Gençtan, 1993). Sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçeklerinde bireyin görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirileceği beklentisi ile fiziksel görünümünden rahatsızlık hissetme düzeyi ve narsistik yapılanma arasında ilişki bulunması narsisizmle ilgili yapılan bu yorumu destekler niteliktedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde bireylerin fiziksel görünümüne yükledikleri anlamın ve başkalarının kendisi hakkında ne düşündüğüne dair inançlarının narsistik yapılanma üzerinde etkili olduğu düşünülebilir. Yapılacak başka çalışmalar bu konunun anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

Ayrıca sosyal fizik kaygı envanterinin alt ölçekleri ile narsisizm arasında ilişki olduğuna dair bulgular, narsisizmi bireylerin kendilerini koruma adına geliştirdikleri savunma kabuğudur şeklinde yorumlayan görüşü destekler niteliktedir (Kiraz, 2011). Sosyal fizik kaygı envanteri ile narsistik kişilik envanterinin teşhircilik, üstünlük, kendine yeterlilik alt boyutlarında negatif ilişki çıkması da anlamlıdır.

Araştırmada elde edilen bulguların nedensel sonuçlar olmaktan çok ilişkisel sonuçlar olması ve araştırmada kendi kendini değerlendirme, algılama araçlarının kullanılmış olması araştırmanın sınırlılıkları arasında yer almaktadır.

KAYNAKLAR

- Abanoz, Z., Güz, H., Sarp, A., Öztürk, A., Arık, A., & Şahin, A. (2008). Panik bozukluğunda eş tanı ve bozulmuş yeme semptomları. *Türkiye'de Psikiyatri*, 10(3), 96-103.
- Akyüz, G. (1999). Yeme bozukluklarının psikanalitik açıklaması. *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 4(2), 155-160.
- Alain Corbin, A., Courtine, J. J., & Vigarello, G., Çev. Özen, S. (2007). *Bedenin tarihi I (s. 37)*. İstanbul: Yapı kredi Yayınları.
- Altıntaş, A., & Aşçı, H. (2005). Fitnes uzmanlarının bedenlerine yönelik algıları. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (3), 101-104.
- Anlı, İ., & Bahadır, G. (2012). Kendilik psikolojisine göre narsistik ve sınır kişilik bozukluğu. 29.06.2012
<http://www.iudergi.com/tr/index.php/psikoloji/article/viewFile/16770/15957>
- Aslan, H. (2001). Medyanın beden imgesi ve yeme davranışı üzerindeki etkileri: bir gözden geçirme. *Arşiv*, 10, 394-405.
- Aslan, D. (2004). Beden algısı ile ilgili sorunların yaratabileceği beslenme sorunları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 13(9), 326-329.
- Aşçı, H., F. (2002). Fiziksel benlik algısının cinsiyet ve fiziksel aktivite düzeylerine göre karşılaştırılması. Ankara: 7. Spor bilimleri kongresi.
- Aşçı, H. F., Tüzün, M., & Koca, C. (2006). An examination of eating attitudes and physical activity levels of Turkish university students with regard to self presentational concern. *Eating Behaviours*, 7, 362-368.

- Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E. E., Bem, D. J., & Hoeksema, S. N. (2002). *Psikolojiye giriş*. Yavuz Alogan (Çev.). (s.715-716) Ankara: Arkadaş Yayın.
- Batıgün, A. D., & Utku, Ç. (2006). Bir grup gençte yeme tutumu ve öfke arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21(57), 65-78.
- Batum, P. (2008). Kişilik bozuklukları ve yeme bozuklukları: etiyolojik ilişkiler ve cevaplanmamış sorular. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(21), 65-73.
- Batur, S., Demir, H., Ulu, P., Güneş, H., Irmak, E., & Aşkın, A.(2005). Yeme tutumu ve cinsiyet ile bağlanma biçimleri arasındaki ilişki. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8(15), 21-32.
- Baysal, A. (1985). *Genel beslenme bilgisi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
- Berry TR., & Howe BL. (2004). Effects of health-based and appearance based exercise advertising on exercise attitudes, social physique anxiety and self presentations in an exercise setting. *Social Behaviour and Personality*, 32: 1-12.
- Bıyıklı, T. (2007). Vücut imgesinin ve özel spor salonlarının egzersise başlama ve devam etme motivasyonu üzerindeki etkisi. Ankara: T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Becker A, Grinspoon S, Klibanski A, Herzog D. (1999). Current concepts: eating disorders. *New England Journal of Medicine*, 340(14),1092-1098.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (7. baskı)*.Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı (3. baskı)*. Ankara: Pegem.
- Calam, R., Waller, G., & Slade, P., (1989). Eating disorders and perceived relationships with parents. *International Journal of Eating Disorders*, 9(5), 479-485.

Cengiz, R., & Özyurt, S. (2011). Kadının bir gizemli mekânı: güzellik salonları (Samsun örneği). Samsun Sempozyumu. 22.06.2012

http://www.samsunsempozyumu.org/Makaleler/411595178_07_Recep%20Cengiz.pdf

Cooley, E., & Toray, T. (2001). Body image and personality predictors of eating disorder symptoms during the college years. *International Journal of Eating Disorders*, 30(1), 28-36.

Çam Çelikel, F., Yılmaz, T., Bingöl, Y., Yıldırım, D., Tel H., & Erkorkmaz, Ü. (2009). Obsesif kompulsif bozukluk hastalarında yeme tutumu. *Nöropsikiyatri Arşivi Dergisi*, 46,86-90.

Çepikkurt, F. & Coşkun, F. (2010). Üniversiteli dansçıların sosyal fizik kaygı ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 1 (2), 17-24.

Crisp, A., Palmer, R., & Kalucy, R. (1976). How common is anorexia nervosa? A prevalence study. *The British Journal of Psychiatry*, 128(5), 49-54.

Dedeoğlu, Ö. A., & Savaşçı, İ. (2005). Tüketim kültüründe beden güzelliği ve yemek yeme arzuları: kadınların tüketim pratiklerine yansımaları. *Ege Üniversitesi Ege Akademik Bakış Dergisi*, 5(1-2), 77-78.

Değirmenci, T. (2006). Obez erişkinlerde benlik saygısı, yaşam kalitesi, yeme tutumu, depresyon ve anksiyete. Denizli: T.C. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Uzmanlık Tezi.

Demir, B. D. (2006). Liseye devam eden kız öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve beden algısını etkileyen etmenler. Ankara: T. C. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beslenme Bilimleri Programı Yüksek Lisans Tezi.

Demiralp, M., & Oflaz, F. (2007). Bilişsel davranışçı terapi teknikleri ve psikiyatri hemşireliği uygulaması, *Anatolian Journal of Psychiatry*, 8, 132-139.

Devrim Başterzi, A., Tüzer, V., Alagöz, Ş., Uysal, Ç.,& Göka, E. (2003). Estetik cerrahi hastalarında yeme tutumu ve beden algısı. *Yeni Symposium*,41(1), 3-6.

Dilbaz, N: (2000). Sosyal anksiyete bozukluğu: tanı, epidemiyoloji, etiyoloji, klinik ve ayırıcı tanı. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 2, 3-21.

- Doğan, T., Sapmaz, F., Totan, T. (2011) Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12, 121-129.
- Doğan, T. (2011). Sosyal görünüş kaygısı ölçeğinin psikometrik özelliklerinin ergenlerden oluşan bir örnekleimde incelenmesi. *Elementary Education Online*, 10(1), 12-19.
- Doğan, F. (2010). Sosyal görünüş kaygı ölçeğinin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39.151-159.
- Dökmen, Z. (1996). BEM cinsiyet rolü envanterinin kadınsılık ve erkeksilik ölçekleri Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Kriz Dergisi*, 7(1), 27-39.
- Eker, E. (2006). Edirne ili kentsel alanında yaşayan erişkinlerde beslenme durum Değerlendirilmesi. Edirne: T.C. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Uzmanlık Tezi.
- Ellis, A. (1994) *Reason and Emotion in Psychotherapy*. New York: Carol Publishing Group.
- Ergür, E. (1996). Üniversite öğrencilerinde beden-benlik algısı ve ruh sağlığı arasındaki ilişki. İzmir: T.C. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Erol, A., & Yazıcı, F. (1999). Bulimia nevroza da tedavi. *Klinik Psikiyatri*, 2, 172-178.
- Erol, A., Toprak, G., & Yazıcı, F. (2002) Üniversite öğrencisi kadınlarda yeme bozukluğu ve genel psikolojik belirtileri yordayan etkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(1), 48-57.
- Erol, A., Toprak, G., Yazıcı, F., & Erol, S. (2000). Üniversite öğrencilerinde yeme bozukluğunu yordayıcı olarak kontrol odağı ve benlik saygısının karşılaştırılması. *Klinik Psikiyatri*, 3, 147-152.
- Ertürk, Y. D. (2012). Bedenin iki yansıması: bedenle iletişim, iletişimde beden. 12.05.2012
<http://iudergi.com/tr/index.php/iletisim/article/viewFile/12542/11771>

- Gençtan, E. (1993). *Psikodinamik psikiyatri ve normal dışı davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Göksan, B. (2007). Ergenlerde beden imajı ve beden disformik bozukluğu. İstanbul: T. C. Sağlık Bakanlığı Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği Uzmanlık Tezi.
- Gülmez, N. (2009). Narsistik liderlik. İstanbul: T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Güneş, İ. (2009). Medyada yer alan kadın bedeni imgeleri ve kadınlarda beden imgesi hoşnutsuzluğu. İzmir: T.C. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Gürel, E. & Mutel, C. (2007). Psikomitolojik Terimler: Psikoloji Literatüründe Mitolojinin Kullanılması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.
- Harris, D.V. (1987). The psychological health of the athlete (pp. 99-166). New York: Sport Psychology: Pma,
- Hatemi, H. H. (1999). Hipertansiyon ve obezite. *Obezite*, 1(16).
- Hart, E. A., Leary, M.R. & Rejeski W.J. (1989). The measurement of social physique anxiety. *Journal Sport Exercise Psychic*, 11, 94-104.
- Hill, A. J. (2002). Nutrition and behaviour group symposium on evolving attitudes to food and nutrition, developmental issues in attitudes to food and diet. *Proceedings of the Nutrition Society*, 61, 259-266.
- Hovardaoğlu, S. (1992). Vücut algısı ölçeği. *Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji Dergisi*, (3P), 1(2):26.
- İlhan, M. N. , Özkan, S., Aksakal, F. N., Aslan, S., Durukan, E., & Maral, I. (2006). Bir tıp fakültesi öğrencilerinde olası yeme bozukluğu sıklığı. *Türkiye'de Psikiyatri*, 8(3), 151-155.
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1979). *Advances in factor analysis and structural equation models*. New York: University Press of America.

- Kağıtçıbaşı, Ç. (1982). *Sex roles, family and community in Turkey*. Indiana: Indiana University Turkish studies.
- Kalaycı, Ş., (2006). *SPSS Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri (2. baskı)*. Ankara: Asil.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, Z. (2008). Bilişsel davranışsal teknikler ile psikodrama teknikleri kullanılarak yapılan grupla psikolojik danışma uygulamalarının ergenlerde saldırganlığı azaltmadaki etkilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. Mersin: T. C. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Doktora Tezi.
- Keçeli, F. (2006). Yeme bozukluğu hastalarında obsesif kompulsif bozukluk ve kişilik bozukluğu. İstanbul: T.C. Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Uzmanlık Tezi.
- Kıran, G. (1999). Üniversite öğrencilerinde yeme alışkanlıkları, yeme tutum değişiklikleri ve dissosiyatif yaşantılar. Van: T.C.Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kızıltan, H. (2000), Narcissistic Personality Inventory (NPI) ölçeğinin Türkçe formu dil eşdeğerliliği, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları. İstanbul: T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kiraz, C. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin empatik eğilimleri ile Narsistik kişilik özellikleri. İstanbul: T.C. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi.
- Köroğlu, E., & Bayraktar, S. (2007). *Kişilik bozuklukları*. Ankara: HYB Yayıncılık.
- Kuğu, N., Akyüz, G., Doğan, O., Erşan, E., & İzgiç, F. (2002). Üniversite öğrencilerinde yeme bozukluklarının yaygınlığı ve yeme bozukluğu olanlarda benlik saygısı, aile işlevleri, çocukluk çağı istismarı ve ihmalin araştırılması. *Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji (3P) Dergisi*, 10(3), 255-266.

- Kundakçı, A. H. (2005). Üniversite öğrencilerinin yeme tutumları, benlik algısı, vücut algısı ve stres belirtileri açısından karşılaştırılması. Ankara: T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Kuroğlu, A. Ç., & Arıkan, Z. (1995). Yeme bozukluklarında genel bir gözden geçiri. *3P Dergisi*, 3(Ek 4), 7-22.
- Leech, N.L. (2005). *SPSS for intermediate statistics: use and interpretation*. London: Lawrance Erlbaum Associates Publishers.
- Lewinsohn, P.M., Seeley, J.R. Moerk, K.C., & Striegel-Moore, R.H. (2002). Gender differences in eating disorder symptoms in young adults. *International Journal of Eating Disorders*, 32, 426-440.
- Maner, F. (2001). Yeme bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası*, 5,130-139.
- Mülazımoğlu Ballı Ö, Aşçı FH. (2006). Sosyal Fiziksel Kaygı Envanterinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17, 11-19.
- Maner, F., & Aydın, A. (2007). Bulimiya nevroza da psikosoyokültürel etmenler. *Düşünen Adam*, 20(1), 25-37.
- Maner, F. & Aydın, A. (2007). Yeme bozukluklarında bilişsel davranışçı tedavi. *Psikiyatride Derlemeler, Olgular, Varsayımlar (RCHPanaliz)*, 1(3), 23-36.
- Martin KA., & Mack, D. (1996). Relationships between physical self-presentation and sport competition trait anxiety: a preliminary study. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18: 75–82.
- Nielsen, S., & Molbak, A.G. (1998). Eating disorder and type 1 diabetes: overview and summing-up. *Eur. Eat. Disorders Rev.*, 6, 4-26.
- Oral, N. (2006). Yeme tutumu bozukluğu ile kişiler arası şemalar, bağlanma stilleri, kişiler arası ilişki tarzları ve öfke arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Ankara: T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Bölümü Uygulamalı Psikoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Ozan,E., Kırkpınar, İ., Aydın, N., Fidan, T., & Oral, M: (2008). Narsistik Kişilik bozukluğu: gelişim süreçleri ve yaşamı. *RCHP*, 2(1-2), 25-36.

- Öksüz, Y. (2012). Üniversite öğrencilerinin özerklik düzeyleri ile vücut algıları arasındaki ilişki. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 69-77.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi (Çok Değişkenli Analizler) (5. baskı)*. Eskişehir: Kaan.
- Özmen, A. (2006). Öfke: kuramsal yaklaşımlar ve bireylerde öfkenin ortaya çıkmasına neden olan etmenler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 39(1), 39-56.
- Pembecioğlu, Ü. (2005). Türk üniversite öğrencilerinin yeme tutumlarını yordayan değişkenler. Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü.
- Polat, A., Yücel, B., Genç, A., & Meteris, H. (2005). Grup üniversite öğrencisinde yeme davranışı özellikleri: bir ön çalışma. *Nöropsikoloji Arşivi*, 42(1-2-3-4), 5-8.
- Pirim Düşgör, B. (2007). Anoreksiya nervoza da babalık işlevlerinin projektif testlerle değerlendirilmesi. İstanbul: T. C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Russell WD. (2002). Comparison of self esteem, body satisfaction, and social physique anxiety across males of different exercise frequency and racial back round. *Journal of Sport Behaviours*, 26, 298-313.
- Sansoy, V. (2000). Türk erişkinlerinde beden kitle indeksi, bel çevresi ve bel kalça oranları. Türk Erişkinlerde Kalp Sağlığı, Risk Profili ve Kalp Hastalığı (Tekharf).
- Savaşır, I., & Erol, N. (1989). Yeme tutum testi: anoreksiya nervoza belirtileri indeksi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23, 19-25.
- Sayan A. (1999). Beslenme alışkanlıkları ve temel besin gereksinimleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okul Dergisi*, 2(2), 53-55.
- Sayar, K. (2003). Sosyokültürel açıdan kişilik bozuklukları. *Yeni Symposium*, 41(2), 71-77.

- Sayın, A., & Çepik Kuroğlu, A. (2004). Bir anoreksiya nevroza olgusu ve dinamik açıdan tartışılması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(2), 155-160.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S., & Çinko, M. (2006). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. İstanbul: Beta.
- Siyez, D. M., & Uzbaş, A. (1999). Bir grup üniversite öğrencisinin anoreksik yeme tutumları ile aile yapısı arasındaki ilişki. *Yeni Symposium*, 44(1), 37- 43.
- Soysal, Y. (2006). Aşırı kilo ve obezite sorunu yaşayan bireylerde egzersiz ve NLP uygulamalarının yeme tutumlarına etkisinin karşılaştırılması. Manisa: T.C. Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sporda Psikososyal Alanlar Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Sungur, Z. M. (2000). Bilişsel davranışçı yaklaşımlar ve sosyal fobi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 2, 27-32.
- Terbaş, Ö. (2004). Kendilik psikolojisi kuramına göre kendilik bozuklukları: bir olgu sunumu. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(1), 70-76.
- Timuroğlu, K. & İşcan, Ö., F. (2008). İş yerinde narsisizm ve iş tatmini ilişkisi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 22(29), 239-264.
- Toker, D. (2008). K.T.Ü. Trabzon Sağlık Yüksek Okulu öğrencilerinde yeme tutumu ve aile yapısı arasındaki ilişkisi. Trabzon: T.C. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Psikolojisi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı.
- Tutar, H., Altıngöz, M., & Çakıroğlu, D. (2009). İşgörenlerin kendilik algılarının bireysel özellikler bakımından değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 490-496.
- Uğur, G. (1996). Üniversite öğrencilerinde atılganlık ile beden algısı ilişkisi. İzmir: T.C. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Uğurlu, N., & Akın, H. (2008). Muğla sağlık yüksek okulu öğrencilerinin beden benlik algısı ve psikolojik sıkıntı belirtisi ile ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 11(4), 38-47.

- Ünsal, A., Ayıancı, Ü., Aslan, G., Tozun, M., & Çalık, E. (2010). Kütahya, Türkiye'deki erkek ve kız öğrenciler arasındaki depresyon ve yeme bozuklukları arasındaki ilişki. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(2), 112-119.
- White, J.R., & Freeman, A.S. (2000). *Cognitive-behavioral group therapy for specific problems and populations*. Washington DC: American Psychological Association.
- Yaman, Ç., Koşu, S., Tel, M., Teşneli, Ö., Yalvaracı, N. & Gelen, N. (2008). Elit seviyedeki değişik spor branşlarının fiziksel benlik algısı üzerine etkisi. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5-2.
- Yücel, B. (2009). Estetik bir kaygıdan hastalığa uzanan yol: yeme bozuklukları. *Klinik Gelişim*, 22(4), 39-44.
- Vardar, E., & Erzenin, M. (2011). Ergenlerde yeme bozukluklarının yaygınlığı ve psikiyatrik eş tanıları iki aşamalı toplum merkezli bir çalışma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22, 1-8.

EK 1 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Katılımcının Cinsiyeti:

Yaşı;

Öğrenim durumu;

İş Yerinde Çalıştığı Pozisyon;

EK 2

YEME TUTUMU TESTİ

Bu anket sizin yeme alışkanlıklarınızla ilgilidir. Lütfen her soruyu dikkatlice okuyunuz ve size en uygun gelen kutu içine (X) işareti koyunuz. Örneğin “Çikolata yemek hoşuma gider” cümlesini okudunuz. Çikolata yemek hiç hoşunuza gitmiyorsa “hiçbir zaman” yazılı kutunun içine (X) işareti koyunuz; her zaman hoşunuza gidiyorsa “daima”nın altını (X) ile işaretleyiniz.

	Daima	Çok sık	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1. Başkaları ile yemek yemekten hoşlanırım.						
2. Başkaları için yemek pişiririm fakat pişirdiğim yemeği yemem.						
3. Yemekten önce sıkıntılı olurum.						
4. Şişmanlıktan ödüm kopar.						
5. Acıktığımda yemek yememeye çalışırım.						
6. Aklım fikrim yemektedir.						
7. Yemek yemeyi durduramadığım zamanlar olur.						
8. Yiyeceğimi küçük küçük parçalara bölerim.						
9. Yediğim yemeğin kalorisini bilirim.						
10. Ekmek, patates, pirinç gibi yüksek kalorili yiyeceklerden kaçınırım.						
11. Yemeklerden sonra şişkinlik hissedirim.						
12. Ailem fazla yememi bekler.						
13. Yemek yedikten sonra kusarım.						
14. Yemek yedikten sonra aşırı suçluluk duyarım.						
15. Tek düşüncem daha zayıf olmaktır.						
16. Aldığım kalorileri yakmak için yorulana kadar egzersiz yaparım.						
17. Günde birkaç kez tartılırım.						
18. Vücudumu saran dar elbiselerden hoşlanırım.						
19. Et yemekten hoşlanırım.						
20. Sabahları erken uyanırım.						
21. Günlerce aynı yemeği yerim.						
22. Egzersiz yaptığımda yaptığım kalorileri hesaplarım.						
23. Adetlerim düzenlidir.						
24. Başkaları zayıf olduğumu düşünür.						
25. Şişmanlayacağım (vücudumun yağ toplayacağı) düşüncesi zihnimi meşgul eder.						
26. Yemeklerimi yemek başkalarinkinden uzun sürer.						
27. Lokantada yemek yemeyi severim.						
28. Müshil kullanırım.						
29. Şekerli yiyeceklerden kaçınırım.						
30. Diyet (perhiz) yemekleri yerim.						
31. Yaşamımı yiyeceğin kontrol ettiğini düşünürüm.						
32. Yiyecek konusunda kendimi denetleyebilirim.						
33. Yemek konusunda başkalarının bana baskı yaptığını düşünürüm.						
34. Yiyeceklerle ilgili düşünceler çok zamanımı alır.						
35. Kabızlıktan yakınırım.						
36. Tatlı yedikten sonra rahatsız olurum.						
37. Perhiz yaparım.						
38. Midemin boş olmasından hoşlanırım.						
39. Şekerli, yağlı yiyecekleri denemekten hoşlanırım.						
40. Yemeklerden sonra içimden kusmak gelir.						

EK 3 SOSOYAL FİZİK KAYGI ENVANTERİ

Bu anket sizin sosyal fizik kaygılarınızla ilgilidir. Lütfen her soruyu dikkatlice okuyunuz ve size en uygun gelen kutu içine (X) işareti koyunuz. Örneğin “Fiziksel görünüşümden hoşnudum” cümlesini okudunuz. Fiziksel görünüşünüzden hiç hoşnut değilseniz “tamamen yanlış” yazılı kutunun içine (X) işareti koyunuz; fiziksel görünüşünüzden her zaman hoşnutsanız “tamamen doğru” yazan kutunun içine (X) ile işaretleyiniz.

	Tamamen Yanlış	Genellikle Yanlış	Bazen Yanlış	Bazen Doğru	Genellikle Doğru	Tamamen Doğru
1. Fiziksel görünüşümden hoşnudum.						
2. Beni çok zayıf veya çok şişman gösteren kıyafetleri giymekten hiç endişe duymam.						
3. Fiziki görünümüm hakkında takıntılı olmamayı isterdim.						
4. Diğer insanların kilom veya kas gelişimim hakkında olumsuz yargıları olduğu konusunda endişeye kapıldığım zamanlar olur.						
5. Aynaya baktığım zaman fiziksel görünüşümden dolayı kendimi iyi hissedirim.						
6. Fiziksel görünüşümün çekici olmayan bölgeleri, belirli sosyal ortamlarda sınırlı olmama neden olur.						
7. Başkalarının yanıdayken fiziksel görünüşümden endişelenirim.						
8. Diğer insanlara, fiziğimin ne kadar hoş görüldüğü konusunda son derece rahatım.						
9. Diğer insanların fiziğimi incelediğini bilmek beni rahatsız eder.						
10. Fiziksel görünümümü diğer insanlara göstereceğim zaman çok utangaç olurum.						
11. Başkaları bariz bir biçimde vücuduma baktıklarında kendimi genellikle rahat hissedirim.						
12. Mayoluyken vücudumun şeklinden dolayı kendimi sıklıkla sınırlı hissedirim.						

EK 4

NARSİSTİK KİŞİLİK ENVANTERİ

Aşağıdaki her bir tutum çifti içinden, lütfen size en uygun olanı belirtiniz.

1		İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım.
		İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.
2		Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.
		İlgi merkezi olmayı severim.
3		Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
		Özel biri olduğumu düşünüyorum.
4		İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.
		Emirlere uymaktan rahatsız olmam.
5		İnsanları kolayca manipüle ederim.
		İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.
6		Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.
		Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.
7		Gösterişten kaçınırım.
		Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.
8		Her zaman ne yaptığımı bilirim.
		Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.
9		Bazen iyi hikâye anlatırım.
		Herkes hikâyelerimi dinlemekten hoşlanır.
10		İnsanlardan çok şey beklerim.
		Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.
11		İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.
		İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.
12		Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.
		İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.
13		Önemli bir insan olacağım.
		Başarılı olmayı umuyorum.
14		İnsanlar söylediklerimin bazılarını inanır.
		İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.
15		Kendi kendime yeterim.
		Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.
16		Herkes gibi biriyim.
		Sıra dışı biriyim.

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da devlet okullarında tamamladı. 1993 yılında öğrenime başladığı Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünden 1997 yılında Mezun oldu. 15 yıl özel sektörde çeşitli okullarda ve danışmanlık merkezlerinde çalıştı. Bu süreç içerisinde rehberlik koordinatörü, psikolojik danışman, yardımcı grup terapisti, çocuk, ergen, yetişkinlere yönelik psikolojik danışma çalışmaları yaptı. 10 yıl süreyle Psikodrama Eğitimi aldı.